

ATRIA TUOTTAJAT

KESÄLEHTI

2/2025

HYVÄN
SUOMALAISEN
RUOAN
LÄHTEILLÄ

18

Viikko Torkon tilalla

”Nuorikoiden pitää kasvaa rauhallisesti, jotta niistä tulee ahkeria emoja”

Kesälehti!

Grillausreseptejä
Terveisiä tiloilta
Puuhasivut

4 Maatalous tarvitsee
investointeja

30 Rehuyhteistyö toi
sioille lisäkiloja

42 Paimenkoira
tilan töissä

Tyhjiä jauhelihahyllyjä ja markkinoiden myllerrystä

ALKUVUOSI ON ollut monestakin näkökulmasta tarkasteltuna hyvin poikkeuksellista aikaa. Yhdysvaltain Presidentti Donald Trumpin ensimmäiset 100 päivää vallassa ovat sekoittaneet maailmantalouden perustat ihan uusiksi, ja kaikenlainen arvaamattomuus on jatkuva olotila. Trumpin päivittäiset ulostulot milloin mistäkin asiasta ovat luoneet jatkuvan epävarmuuden kaikkialle. Hänen piti lopettaa Ukrainan ja Gazan sodat lähes päivässä ja aloittaa amerikkalaisten kultainen aikakausi. Kuinkas kävikään, sodat jatkuvat ja Euroopassa vallitsee suuri epävarmuus siitä, mikä on Yhdysvaltain tuki Ukrainalle ja Euroopalle tulevaisuudessa. Euroopan valtiot ovatkin aloittaneet uuden varustautumisen mahdolliseen konfliktiin Venäjän kanssa, ja rahaa palaa puolustusteollisuuteen hurjia määriä. Trump määräsi myös järkyttävän suuruisia tulleja lähes kaikkialle, paitsi roistovaltio Venäjälle, Valko-Venäjälle ja Pohjois-Korealle. Myös amerikkalaisten tuki Trumpin toimille on jyrkässä alamäessä ja suosio on romahtanut. Kultainen aikakausi näyttäyty perin kummallisena koko maailmalle.

SOTIEN JATKUMINEN ja epävarmuus tulevasta nostavat maatalouden aseman aivan uuteen valoon. Vanha sananlasku siitä, että armeija marssii vatsallaan, on hyvin ajankohtainen. Ajan merkit ovat huomattavia. Valtion Huoltovarmuuskeskus perui aikeensa vähentää viljojen varmuusvarastot yhdeksästä kuukaudesta kuuteen kuukauteen. Hallitus kertoi kevään puoliväliriihessä monista maataloudelle myönteisistä asioista. Erityisesti kiinnitti huomiota, että kasvu- ja kuiviketurve nostettiin huoltovarmuuden kannalta kriittisiksi tuotteiksi, joiden saatavuus turvataan. Tämä on merkittävä turpeen käyttöön kohdistuva linjanmuutos, kos-

ka sitä on määrätietoisesti jo vuosikymmenen ajan ajettu alas ilmastosyistä. Turpeen merkitystä ilmaston lämpenemiseen en ala tässä arvailemaan, mutta politiikan suunnanmuutos on poikkeuksellinen. Suomi varautuu tulevaan, ja turve on kriisiaikana merkittävä energiantuottaja. Kotieläin- ja kasvituantotilojen näkökulmasta uusi linjaus oli tervetullut. Turve on erinomainen kasvualusta ja erittäin hyvä kotieläinten kuivikkeena, joten broilerit ja naudat kiittävät. Myös maatalouden investointien turvaamiseen etsitään uusia keinoja, muun muassa takauksia helpottamalla, ja Makeraa pääomitettiin samassa yhteydessä. Sikojen salmonellarahasto saa valtiolta 10 miljoonan alkupääomistuksen. Nämä ovat merkittäviä linjauksia kotieläintuotannon tulevaisuuden turvaamiseen.

KEVÄÄN KUUMIN uutinen on löytynyt yllättäen kauppohen ruokahyllystä. Tyhjiä jauhelihaa hyllyt ovat yllättäneet kuluttajat ja median. Varmasti myös moni poliitikko miettii, miten kotimaista tuotantoa voidaan ylläpitää. Arvaamaton maailma ja huoltovarmuuden turvaaminen tulevat nostamaan maatalouden asemaa yhteiskunnan arvomitattaristossa uudelle tasolle. Ruuan saantia ei voi ulkoistaa ulkomaille. Maailmalla ja Euroopassa on hurjan kova kysyntä naudanlihalle. Kotimainen tuotanto on laskenut pitkään, kun lypsykarjojen määrä vähenee, ja myös emolehmien määrä on laskussa. Naudanlihan puute onkin mainio signaalointi kansalle: pitääkö omasta ruokaturvasta huolta.

Reijo Flink
toimitusjohtaja
A-Tuottajat Oy, A-Rehu Oy ja Nautasuomi Oy

4

JOULUKSI UUTEEN SIKALAAN
Isot investoinnit vaativat kumppaneita

8

REHUKEHITYS MUUTTI VILJELYN SUUNNAN
Broilerirehut saivat Hyvää Suomesta -alkuperämerkin

36

MITEN TURVATA NAUDANLIHANTUOTANTO?
Teuraspainot ylös ja hävikki puoleen

40

PIENRYHMÄSSÄ JAETAAN IDEAT JA ONGELMAT
”Meidän kesken ei ole salattua tietoa.”

ATRIA TUOTTAJAT 2/2025

- PÄÄKIRJOITUS**
Tyhjiä jauhelihahyllyjä ja markkinoiden myllerrystä
- SEITSEMÄN SYYTÄ TUOTTAJAA KOTIMAISTA RUOKAA**
Tuottajat kertoivat, mikä saa heidät jatkamaan
- MARKKINAKATSAUS**
Tilannekuva siipi-, vilja-, sika- ja nautamarkkinasta
- METSÄKATOASETUS JÄLJITTÄÄ NAUDAN PITOPAIKAT**
Tieto seuraa naudan mukana kauppaan saakka
- VIIKKO TILALLA**
Vieraillaan Torkon ja Ojanperän tiloilla
- VASTUULLISUUDEN EDELLÄKÄVIJÄ EUROOPASSA**
Nuoret tuottajat Agri Benchmark Academyssä
- 21-29 TUOTTAJAN KESÄ – VUODEN PARAS AIKA**
- KOTITILASTA KOHTAAMISPAIKKA**
Ollinahan tila on auki vieraille
- KESÄTERVEISIÄ TILALTA**
Tuottajat kertovat kesäsuunnitelmistaan
- KESÄN MAKUJA**
Kotigrillaajien suosikkireseptit
- KESÄKSI A-KAUPALTA**
Joka tilan tarvikkeet helposti A-Kaupasta
- REHUYHTEISTYÖ NOSTI TULOKSIA**
Sikatiiloilla havaittiin isompaa päiväkasvua
- SIKALASSA ILMANLAATU RATKAISEE**
Ammoniakkipitoisuudet hallintaan
- SIKAKETJU YLITTÄÄ TAVOITTEITA**
Tuotanto vakiintunut erinomaiselle tasolle
- SOIJATTOMAT EMAKKO- JA PORSASTÄYSREHUT**
Kotimaiset raaka-aineet korvaavat tuontisoijan
- HYVIÄ VASIKOITA TARVITAAN**
Lehmien vähetessä vasikatkin vähenevät
- PIHVIVASIKOIDEN KASVUKYKY KÄYTTÖÖN**
Kesäajan hoidolla suuri merkitys
- PAIMENKOIRA TEKEE MONEN IHMISEN TYÖT**
”Koirat ymmärtävät nautoja.”
- PUUHASIVUT**
Kesäpuuhaa koko perheelle
- TUOREET**
Uutta ja ajankohtaista
- HENKILÖKUVASSA**
Alkutuotannon viestintäpäällikkö Laura Kaski

Jouluksi uuteen sikalaan

Isoissa investoinneissa yhteistyökumppaneiden merkitys kasvaa. Arttu Flénin teurassikalan rakentaja ja kasvattit tulevat molemmat naapurista, ja hankintaviidakossa ovat auttaneet kirjanpitäjä ja Atria Alkutuotannon asiakkuuspäällikkö. 1,65 miljoonan investoinnilla Munsalaan rakentuu moderni perussikala.

TEKSTI: Pirjo Latva-Mantila KUVAT: Tuukka Kiviranta

ISOISSA INVESTOINTIHANKKEISSA on niin paljon muistamista ja miettimistä, että Arttu Flén maksaa mielellään asiansa osaavien firmojen palveluista.

Pohjatyöt on tehty ja lieteputket maassa. Kohta alkaa seinäelementtien pystytys.

Arttu Flén rakentaa Uudenkaarlepyyn Munsalassa teurassikalaa Kinkku Companylle, jonka hän perusti 2024. Paikka sijaitsee Pig Hill Ab:n vaapaorsitussikalan naapurissa. Flén on yksi 550-paikkaisen, vuonna 2021 toimintansa aloittaneen emakkosikalan omistajista.

Jos kaikki sujuu, kuten on suunniteltu, osa Pig Hillin porsaista pääsee kasvamaan upouuteen Kinkku Companyn sikalaan joulukuussa 2025.

Pig Hill -yrittäjillä on oma, integroitu ja suljettu porsasketju. Uudella 1800-paikkaisella sikalalla korvataan kaksi vanhaa, yhteensä 1240-paikkaisista sikalaa.

– Tuotantoa ei siis laajenneta. Muut Pig Hill -yrittäjien teurassikalat jatkavat entiseen malliin, kertoo Flén, jolle rakenteilla oleva sikala on ensimmäinen oma tuotantorakennusinvestointi.

– Ajatuksen tasolla hanketta valmisteltiin pitkään. Suunnittelin alun perin emakkosikalaa, mutta se tuntui liian isolta palalta purtavaksi. Emakkopuoli ratkaistiin sitten Pig Hill -yhteistyöllä.

KIRJANPITOFIRMA APUNA

Investoinnin kustannusarvio on 1,65 miljoonaa euroa.

Rakennus- ja ympäristöluvut 2700 neliötä käsittävälle hankkeelle saatiin syksyllä 2024, ja investointitukipäätös tammikuun haun yhteydessä. Raken-

taminen aloitettiin tilapäisen rakennuslainan turvin keväällä 2025.

– Laitoin pankkilainan vakuudeksi kaikki omat kiinteistöt eli talon ja pellot. Näin täytyy toimia, jotta päästään nostamaan korkotukilainaa kuitteja vastaan.

”Pitää vain tehdä ratkaisut ja elää niiden kanssa.”

Korkotukilaina on pankkilaina, johon valtio myöntää korkotukea, eli valtio maksaa osan lainan koroista. Korkotukilaina myönnetään yhdessä ELY-keskuksen investointituen kanssa. Suurin osa investoinnista katetaan valtion takaamalla pankkilainalla.

– Ilman valtiontakausta ei tätä olisi voitu toteuttaa, toteaa Flén ja kiittää hyvää yhteistyökumppaniaan, kirjanpito-yritystä, joka on hoitanut hankkeen rahoitusasioita alusta alkaen.

– Kaikki hommat eivät olisi pysyneet omassa hanskassa. Kun pitää muistaa, miettiä ja ymmärtää niin paljon, ostan mielelläni palvelun luotettavalta firmalta, joka tietää asiat ja osaa pykälät.

Atria Alkutuotannon asiakkuuspäällikkö **Christer Rönqvist** on toiminut hankkeessa sparraajana.

– Hänen kanssaan on palloteltu monia asioita, ja häneltä olen saanut apua myös tarjouspyyntöjen kanssa.

VINO PINO TARJOUKSIA

Nyt pöydällä on vino pino tarjouksia, ja seuraavaksi on päätettävä mistä hankitaan mitään.

– Koska rakennusmateriaalien hinnat ovat nousussa, tavaraa on yritetty hankkia etukäteen ja kauppoja on lyöty lukkoon jo talvella mahdollisuuksien mukaan.

Rakentamisen hoitaa ByggStaff, jonka toinen omistaja Tobias Wiik on yksi Pig Hill -yrittäjistä.

– Tobias laittaa tänne ukkoja aina tilanteen mukaan.

Rakentamisessa auttavat myös omat 18- ja 16-vuotiaat pojat. Kihlattu Camilla on henkisenä tukena.

ASIA KERRALLAAN ETEENPÄIN

Investointihankkeeseen liittyvistä haasteista kysyttäessä Flén pudistelee päätään.

– En keksi mitään erityisiä haasteita. Nämä ovat ihan käytännön asioita kaikki, ja ne pitää käsitellä yksi kerrallaan. Tietenkin aina vähän mietityttää, tuliko valittua paras ratkaisu. Mutta kun on hankkinut riittävästi infoa, sitten vain pitää tehdä ratkaisu ja elää niiden kanssa.

Parhaillaan Flén pohtii sikalan kalustusta ja varustusta. Hän on kuunnellut muiden isäntien kokemuksia ja koettaa

ARTTU FLÉNIN uudisrakennuksesta tulee perusmoderni teurassikala. Lisäsatksia esimerkiksi automatiikkaan ehtii tehdä myöhemminkin.

huomioida eri vaihtoehtojen plussat ja miinukset.

– Yhtä ja toista yritetään myydä, mutta en aio tarttua kaikkiin nippoihin, sillä kaikki maksaa. Voihan esimerkiksi automatiikkaa lisätä jälkikäteenkin.

– Ajatuksena on tehdä tästä sellainen perusmoderni teurassikala, ei mitään karvalakkimallia, muttei luksustakaan. On kyllä kiinnostavaa nähdä, miten uudet ja modernit systeemit vaikuttavat tuotantotuloksiin.

TULEVAISUUTTAKIN MIETITTY

Arttu Flén ryhtyi jatkamaan kotitilaansa 26-vuotiaana vuonna 2003 ostamalla peltoa omiini nimiinsä ja vuokraamalla teurassikalan isältään. Myöhemmin myös velipoika tuli mukaan. Veljekset tekevät yhteistyötä sikojen hoidossa ja peltotöissä.

– Täällä kaikki auttavat toisiaan, ja ongelmiakin pähkäillään yhdessä.

Koska on kohta viidenkymmenen, Arttu luonnollisesti mietti myös toi-

minnan jatkumista. Pojista nuorempi on maamieskoulussa ja jos häntä kiinnostaa maatalousyrittäjyys, ovi yhtiöön on auki.

– Jokaisen pitää itse saada päättää mitä haluaa tehdä. Ja jos ei jatkajia tule, loppupeleissä yhtiön voi myös myydä pois, esimerkiksi muille Pig Hillin omistajille. ■

Investoimalla eläinten hyvinvointi ylös ja kulut alas

Tohmajärvellä sijaitseva Mari ja Urho Puustisen luomuemolehmätila on lyhyen ajan sisällä investoinut sekä eläinten hyvinvointiin että energiatehokkuuteen.

TEKSTI: Pirjo Latva-Mantila **KUVA:** Atrian arkisto

Navettavalkea-tilan **Mari ja Urho Puustinen** ovat tottuneita investoimaan. Puustiset järjestävät myös yritys- ja maatilavie-railuja sekä harjoittavat maatilamatkailua, joten tilaa on kehitetty jatkuvasti.

Nyt vuorossa oli öljylämmityksen vaihtaminen maalämpöön, aurinkopa-

nealien asentaminen sekä siirtyminen LED-valaistukseen. Oma kaivokin laitettiin kaiken varalle.

– Investoinnit tehtiin kaksi vuotta sitten, ja ne alkoivat näkyä polttoaine- ja sähkölaskuissa heti. Myös ympäristö- ja ilmastönäkökulma on tärkeä, sillä meil-

lä käy paljon tilavieraita, kertoo Mari Kärki-Puustinen.

Noin 70 000 euroa maksaneen hankkeen ajoitus onnistui: sille saatiin 50 prosentin energiainvestointiavustus heti uuden rahoituskauden alussa. Nyt avustus olisi 40 prosenttia.

KUIVIKKEET VAIHTUIVAT MAKUUPARSIIN

Tänä keväänä emolehmiä hyvinvointia parannettiin muuttamalla kuivikepohjat makuuparsiksi. Uudistus tehtiin, koska kuivikkeen saaminen muuttui vuosi vuodelta haastavammaksi.

– Olkipaaleja tarvittiin 1 000–1 200 vuodessa, ja nyt riittää 400 paalia hiehoille ja vasikoille. Yhden paalin hinta polttoainekustannuksineen on noin 10 euroa per paali, joten kustannussäästö on tuntuva.

Eläimet voivat makuuparsissa selkeästi paremmin kuin kestopuivikepohjalla, mikä on Puustisille tärkeintä.

– Kuivikepohjan pitäminen puhtaana on Suomen sääoloissa todella hankalaa. Makuuparsissa lehmät pysyvät puhtaina, mikä lisää niiden hyvinvointia.

Remontin yhteydessä korjattiin myös tilan 40 vuotta vanhat ulkokarsinat ja pihamaat.

– Vanhojen asfalttipohjien tilalle laitettiin uudet betonit. Hulevesille kaivettiin putket ja tehtiin kaivo. Samalla järjestettiin navetan sisältöä niin, että

”Laitoin pankkilainan vakuudeksi talon ja pellot.”

eläinliikenne järkevöityi. Emopaikkoja saatiin lisää ja vasikoille lisää tilaa.

TOTTUMINEN TUOTTI ONGELMIA

Lähes 200 000 euron peruskorjausinvestointi haettiin vanhan EU-rahoituskauden aikana. Hanke valmistui tänä keväänä lisäaikahakemuksen turvin.

– Systeemi on tullut useiden investointien myötä tutuksi. Tarkkaan tietenkä pitää laskea, että ne ovat kannattavia yritykselle. Onneksi on päteviä neuvoja apuna.

Suurin haaste tuoreimmassa uudistuksessa oli Marín mukaan se, etteivät eläimet tahtoneet oppia makuuparsiin.

– Nauta on tosi herkkä erilaisille muutoksille ja voi stressaantua saan sairastua. Ongelmia tuli muun muassa sorkkien ja ruuansulatuksen kanssa niin paljon, että jouduimme lopettamaan kaksi ja hätäteurastamaan toiset kaksi, mikä ei todellakaan ole normaalia.

Tilan jatkuvalla kehittämisellä Puustiset haluavat varmistaa, että Navettavalkea siirtyy seuraavalle sukupolvelle elinkelpoisena ja entistä ehompana – viidestä lapsesta ainakin kaksi aikoo jatkaa vanhempiensa työtä.

KOMMENTTI

Atrian tuotantoketjut tarvitsevat investointeja ja tekijät siihen rahoitusta

TEKSTI: Jaakko Kohtala, johtaja, Atria Chick Oy **KUVA:** Tuukka Kiviranta

Maatalouden investointien rahoituksesta ja sen heikentymisestä tai kiristyneistä ehdoista on ollut viime aikoina paljon keskustelua. On selvää, että pankkisääntely on kiristynyt, mikä näkyy erilaisina vaateina pankeille ja tätä kautta pankin asiakkaille. Osin jopa niin, että sellaisiin hankkeisiin, joihin aiemmin on saanut rahoituksen, on tullut kielteisiä päätöksiä tai tiukentuneita rahoitusehtoja. Olemme sitten mitä mieltä tahansa pankkisääntelystä ja sen käytännön vaikutuksista, se on tosiasia, joka meidän, alalla toimivina rahoitusta tarvitsevana tahoina, täytyy hyväksyä. Meidän on syytä muistaa, että pankkien liiketoiminnan keskeinen tukijalka on rahoittaminen. Tämä tosiasia huomioiden en usko, että yhdessäkään suomalaisessa vähittäispankkitoimintaa harjoittavassa pankkiryhmässä tästä halutaan luopua. Pääinvestoin. Myös maatalouden rahoittaminen kiinnostaa valtaosaa, ellei jopa kaikkia, suomalaisia pankkeja.

RAHOITUKSEN HAKEMISESTA RAHOITUSKELPOISUUDEN KEHITTÄMISEEN

Toimintaympäristömme rahoituksen saannin osalta on muuttunut. Tämä on tosiasia, ja kun jokin muuttuu, myös meidän täytyy muuttua. Mitäpä jos jatkossa rahoituksen hakemisen sijaan haemmekin rahoittajilta vastauksia siihen, mitä voimme tehdä paremmin, jotta yrityksemme olisi paremmin rahoituskelpoinen pankin näkökulmasta. Alkuun kysymys saattaa hämmentää rahoittajia. He harvemmin tällaista kysymystä ovat kuulleet ja ehkä vieläkin harvemmin näihin kysymyksiin ovat vastanneet. ”Me rahoitamme kaikki kannattavat hankkeet” on usein kuultu lause, mutta tämä vastaus ei mielestäni tuohon kysymykseen riitä,

vaan vastausten pitää olla konkreettisia.

Kokemukseni mukaan usein jo pelkästään paremmalla, reaaliaikaisemmalla ja tarkemmalla tuotannon ja talouden raportoinnilla rahoituskelpoisuus kehittyy myönteisesti. Myös hyvin tehty tilan pitkän aikavälin liiketoimintasuunnitelman esittäminen kehittää rahoituskelpoisuutta. Nämä molemmat edellä mainitut seikat ovat täysin toteutettavissa jokaisen maatalon kohdalla. Totta kai, toisinaan taloudelliset realiteetit tulevat rahoituksen esteeksi, ainakin hetkellisesti. Taloudellisista tunnusluvuista pankit seuraavat hyvin tiiviisti maatilayrityksen maatalouden pitkäaikaisten velkojen suhdetta käyttökatteeseen, ja tämän ollessa liian korkea saatetaan hanke evätä. Ajan kuluessa, lainojen vähetessä ja/tai käyttökatteen parantuessa samainen hanke muuttuukin kiinnostavaksi rahoituskohteeksi. Joskus tilanne on myös sellainen, että investointihanke, johon rahoitusta haetaan, on yksinkertaisesti rahoituskelvoton ja negatiivinen päätös kannattaa hyväksyä, kunhan se hyvin perustellaan.

Uskon siihen, että kun me Atrialla yhdessä teidän tuottajien kanssa teemme entistä enemmän töitä alan ja yritysten rahoituskelpoisuuden kehittämiseksi, saavutamme vielä joskus tilanteen, jossa pankit kysyvät teiltä tuottajilta, mitä me voimme tehdä, jotta saan olla mukana sinun hankkeidesi rahoittajana. Tätä meidän kannattaa ainakin tavoitella.

Kehittyvän maatilayrityksen toiminnan keskeinen raaka-aine on ulkopuolinen rahoitus. Tästä syystä noston rahoituskelpoisuuden kehittämisen jokaisen maatilayrityksen keskeiseksi strategiseksi tavoitteeksi. Näin turvaamme maatilayritysten pitkän aikavälin kehittämisen.

Rehukehitys muutti viljelyn suunnan

A-Rehun broilerirehuille on myönnetty kotimaisuudesta kertova Hyvää Suomesta -merkki. Merkin takana seisoo ennakkoluulottomia rehukehittäjiä, joiden idea muutti maataloutta: nopeasti yleistynyt herneenviljely parantaa peltoa ja tukee kansantaloutta.

TEKSTI: Milla Annala ja Salla López, Kind Company KUVAT: Tuukka Kiviranta

Elintarvikkeista tuttu, suomalaisista raaka-aineista ja työstä kertova Hyvää Suomesta -alkuperämerkki tuli vuonna 2024 haettavaksi myös eläinten ruualle.

– Broilerirehumme täyttivät merkin kriteerit sellaisenaan, siipikarjarehujen kehittämisspäällikkö **Anne Rauhala** iloitsee.

Sinivalkoinen alkuperämerkki on kuitenkin vain kirsikka kakun päällä: yli vuosikymmenen kestänyt broilerirehujen kehitystyö oli lähtölaukaus muun muassa kotimaiselle herneentuotannolle, joka puolestaan on vähentänyt tuontisoijan tarvetta merkittävästi.

YKSITTÄINEN IDEA MUUTTI MAATALOUTTA

Hankintapäällikkö **Taneli Marttilan** keksimänä ja Anne Rauhalan mallintamana ideana alkanut muutos on mullistanut suomalaista maataloutta isosti: viime vuonna broilerien kokonaisruokinnasta jo 17 % oli rehuhernettä, kun se vielä vuonna 2017 oli alle 3 %. Samassa ajassa rehunerneen viljely on nelinkertaistunut ja sen viljelypinta-ala on nykyään yli 40 000 hehtaaria.

– Herneen viljelyllä on positiivisia vaikutuksia paitsi viljelykiertoon ja pellon kasvukuntoon myös koko kansantalouteen.

Mikäli tuontisoijasta voidaan luopua kokonaan, se tarkoittaisi vuositasolla jopa yli 60 miljoonan euron jäämistä suomalaisille viljelijöille. Se on merkittävä askel kohti taloudellisesti kestävämpää ja omavaraisempaa ruokaketjua, Taneli Marttila painottaa.

HERNE NOUSI KAURAN RINNALLE

A-Rehu aloitti broilerirehujen valmistuksen vuonna 2013, ja jo tuolloin kotimainen kaura otettiin rehujen raaka-aineeksi.

– Tällä hetkellä kotimainen kokonainen tai kuorittu kaura on suurin yksittäinen raaka-aine broilerirehuissamme, kehittämisspäällikkö Anne Rauhala kertoo.

Rehuhernettä alettiin testata vuonna 2016, ja se nousikin nopeasti kotimaisen kauran rinnalle.

– Herne osoittautui tehokkaaksi valkuaislähteeksi korkean energia- ja lysiinipitoisuutensa sekä haitta-aineettomuutensa vuoksi, Rauhala kertoo.

– Rehunerneen osuuden kasvu tarkoittaa sitä, että olemme onnistuneet vähentämään soijan määrää rehuissamme merkittävästi: vuonna 2016 soijaa käytettiin vielä 16 % broilerien kokonaisruokinnasta, ja tällä hetkellä määrä on 9 %.

REHUIEN KEHITYS TAPAHTUU YHTEISTYÖNÄ

Rehujen tuotekehitystä ei tehdä pelkästään laboratorioissa tai toimistopöytien äärellä. Käytännön havainnot tiloilta, eläinten hyvinvointi ja tuottajien kokemukset ohjaavat kehitystä enemmän kuin mikään teoreettinen malli.

HYVÄÄ SUOMESTA

Vuodesta 2024 alkaen myös eläinten rehut ovat voineet saada Hyvää Suomesta -merkin. A-Rehun broilerirehut täyttivät kriteerit, ja nyt koko ruokaketju on entistään läpinäkyvämpi. Hyvää Suomesta -merkki on toiminut elintarvikkeiden kotimaisuustakeena jo yli 30 vuotta. Kriteereiden toteutumista valvovat ulkopuoliset valvonta-ammattilaiset.

KAURASTA LÄMPÖÄ

Kauran kuorinnan sivutuotteena syntyvä kuori ei mene hukkaan. Kuorista tehdään pellettiä, joka hyödynnetään bioenergian lähteenä lämpövoimalaitoksissa, A-Rehun omilla tehtailla ja kotieläintiloilla.

TIESITKÖ?

Myös naudat ja siat ruokitaan kotimaisilla rehuilla, sillä ne syövät pääosin tilalla kasvatettua nurmea tai viljaa. Lisäksi A-Rehun sika- ja nautarehut sisältävät lähinnä kotimaisia raaka-aineita. Nautarehut ovat lisäksi täysin soijattomia ja sikojen ruokinnassa soijaa on keskimäärin alle 2 %.

– Meille tärkeintä on saada palautetta suoraan kentältä. Monet uudistukset, kuten rehuherneen käyttö, ovat lähteneet liikkeelle käytännön kokeiluista tietyillä tiloilla. Kun tulokset ovat olleet lupaavia, niitä on lähdetty laajentamaan suunnitelmallisesti, Anne Rauhala kertoo.

Kaikki muutokset perustuvat tutkimustietoon ja koetilojen käytännön havaintoihin.

– Rehutehtaalla ei säädetä mitään rehujen arvoja sokkona tai niin, että tuottajat eivät tietäisi muutoksista. Kaikki muutokset pohjautuvat tutkimustietoon ja koetilojen käytännön kokemuksiin. Se on jatkuva oppimisprosessi molemmiin puoliin.

”Tehtaalla ei säädetä mitään rehujen arvoja sokkona.”

HYVÄÄ SUOMESTA -MERKKI ON TAE KOTIMAIUUDESTA

Hyvää Suomesta -merkki vahvistaa, että rehuun käytetyt raaka-aineet ovat vähintään 75-prosenttisesti kotimaisia. Merkki on toiminut elintarvikkeiden kotimaisuustakeena jo yli 30 vuotta. Kriteereiden toteutumista valvovat ulkopuoliset valvonta-ammattilaiset.

– Kolmannen osapuolen tekemä auditointi antaa meille mahdollisuuden osoittaa rehujemme kotimaisuus entistä konkreettisemmin. Kun ruoan alkuperä voidaan jäljittää aina broilerien ruokintaan asti, koko ketju on läpinäkyvämpi, mikä tuo lisäarvoa koko atrialaiseen ruokaketjuun.

Sinivalkoinen merkki kertoo ulospäin sen, mikä A-Rehun sisällä on itsestäänselvyys ja oikeastaan koko toiminnan kivijalka; puhtaus, jäljitettävyyys ja suomalaisten viljelijöiden työn tukeminen näkyvät jokaisessa rehureseptissä ja viljelysopimuksessa.

– Kotimaisessa viljassa ei ole jäämiä, ja viljelyolosuhteet tunnetaan. Se on myös turvallisuuskysymys. Tällaiselle työl-

le Hyvää Suomesta -merkki on oikeastaan tunnustus siitä, että asiat on tehty kunnolla jo pitkään, Taneli Marttila sanoo.

SOPIMUSVILJELY TUO HUOLTOVARMUUTTA

Vuoden alussa lanseerattu perheviljatilakonsepti tukee kauran ja herneen viljelyn kehittämistä osana laajempaa viljelykasvivalikoimaa. Tavoitteena on vahvistaa viljelyn kannattavuutta, parantaa viljelykiertoa ja edistää koko ruokaketjun kestävyttä.

Kun viljelijä tekee viljelysopimuksen A-Rehun kanssa, kyseessä ei ole pelkästään viljakauppa.

– Valitsemalla meidät viljelijä tekee samalla myös arvovallan kotimaisen huoltovarmuuden puolesta, Taneli Marttila sanoo.

Marttilan mukaan A-Rehun ja koko Atria-ketjun menestys on mahdollista vain, kun tuottajilla on mahdollisuus onnistua.

– Suomessa on valtavasti osaamista niin vilja- kuin eläinpuolella, mutta sitä pidetään helposti itsestäänselvyytenä. Meidän tehtävämme on vaalia sitä, ja kun tuottajat haluavat oppia ja kehittyä, syntyy entistään parempaa ja ennen kaikkea kotimaista ruokaa. Herneen viljely on loistava esimerkki siitä, Marttila päättää. ■

Seitsemän syytä tuottaa kotimaista ruokaa

Vaativaa työtä ja haastavia olosuhteita jaksaa, jos toisessa vaakakupissa painavat kotimainen ruoka, kansallinen etu, ylisukupolvinen elintapa ja aikatauluista vapaa työarki. Tuottajat eri puolilta Suomea kertoivat, mikä saa heidät nousemaan aamuisin askareille.

EDITOINTI: Laura Kaski, viestintäpäällikkö, Atria Tuottajat Oy ja A-Rehu Oy; Milla Annala ja Salla López, Kind Company
KUVITUS: Adobe Stock, Jenni Törmä

1 TYÖ, JOKA ON OSA ELÄMÄÄ

Maatalous ei ole työ, jonka voisi jättää taakse työpäivän päätyttyä. Se on elämäntapa, joka kulkee mukana vuorokauden ympäri ja vuodesta toiseen. Siksi se myös antaa paljon: vapautta, vastuuta ja tunteen siitä, että tekee työtä, jolla on aidosti merkitystä. Päätöksiä ei aina tehdä numeroiden perusteella vaan sen mukaan, mikä tuntuu oikealta.

”Ei tätä tekisi, jos ei tätä rakastaisi.”

”Tämä ei ole vain ammatti. Tämä on meidän tapamme olla ja elää.”

”Maatalous elämäntapana antaa merkitystä ja syvällisen ymmärryksen siitä, mikä elämässä on oikeasti tärkeää.”

2 LOPPUTUOTE, JOSTA VOI OLLA YLPEÄ

Suomalaisen tuottajan ylpeydenaihe on ruoka, jonka alkuperä ja laatu tunnetaan. Tuotanto on tarkasti valvottua, antibioottien käyttö minimoitu, ja eläinten hyvinvoinnista pidetään huolta joka päivä, ympäri vuoden. Kuluttaja voi luottaa siihen, mitä lautaselle päätyy, ja tuottaja tietää, miten se on tuotettu. Vastuullisuus ja puhtaus ei ole lisäarvo vaan lähtökohta.

”Voin seistä tuotteeni takana sataprosenttisesti.”

”Työlläni varmistan, että suomalaisilla on mahdollisuus syödä puhdasta ruokaa.”

”Tämä on ruokaa, jota voin hyvillä mielin syöttää myös omille lapsilleni.”

3 YLISUKUPOLVINEN YRITTÄJÄHENKI

Maatilojen arki rakentuu yhteiselle tekemiselle, jossa siirtyy osaamista, arvoja ja vastuuta sukupolvelta toiselle. Työpaikan sijainti omassa pihapiirissä mahdollistaa työn ja perheen yhdistämisen, mikä tekee arjesta sujuvampaa.

”On iso asia, että saa tehdä työtä kotona ja lasten kanssa. Ja että työpaikka on oma.”

”Haluan välittää lapsilleni ehkä hieman vanhanaikaisen perhetilan mallin, jossa keskitytään tasapainoisesti niin eläimiin, peltoon kuin metsään.”

4 MAASEUDUN ELINVOIMA JA PAIKALLISUUS

Maatalous ylläpitää paitsi perheiden arkea myös maaseudun jatkuvuutta. Monelle tuottajalle on tärkeää, että oma työ hyödyttää suoraan omaa yhteisöä ja edistää paikallista elinvoimaa. Tilalla tehty työ ei jää vain oman pihan sisälle – se työllistää muitakin rehun tekijöistä kuljetuksiin ja huoltopalveluihin. Maatalous tukee kylien elinvoimaa, pitää Suomea asuttuna ja luo pohjaa palveluiden säilymiselle. Yhteisöllisyys on tärkeää: naapuriapua annetaan ja uusillekin tulijoille löytyy paikka.

”Tilalliset tukevat maaseudun asuttamista ja vilkastuttavat pienten kylien elämää.”

5 SUOMEN HUOLTOVARMUUDEN VAHVISTAMINEN

Kotimainen ruoantuotanto vahvistaa Suomen omavaraisuutta. Se on kansallinen etu, mutta tuo myös yksilölle varmuutta epävarmassa maailmassa. Moni tuottaja kokee tekevänsä työtä, joka turvaa koko maan huoltovarmuutta – paikallisesti ja valtakunnallisesti.

”Jos emme tuota itse, olemme muiden armoilla.”

”Kotimainen ruoka on arvo itsessään.”

6 ELÄIMISTÄ JA LUONNOSTA VÄLITTÄMINEN

Tuottajalle luonto ei ole pelkkä tausta tai resurssi – se on työn perusta. Hyvin hoidettu pelto, monimuotoinen ympäristö ja eläinten hyvä kohtelu ovat välttämättömiä sekä tilan toimivuuden että koko ruoantuotannon tulevaisuuden kannalta. Suomen olosuhteet mahdollistavat vastuullisen viljelyn, ja moni kehittää jatkuvasti tapoja toimia ympäristön kannalta entistäkin kestävämmällä tavalla. Luonnonolosuhteet ohjaavat tuotannon suuntaa, ja parhaimmillaan työ pohjautuu juuri siihen, mikä on mahdollista ja kestävää.

”Ilman luontoa ei ole elinkeinoa. Sitä ei pidä koskaan unohtaa.”

”Suomessa kaikki eivät voi viljellä porkkanoita. On tärkeää hyödyntää niitä mahdollisuuksia, mitä Suomen ilmasto ja erilaiset maaperät tarjoavat.”

7 KOSKETUS SUOMALAISTEN ARKEEN

Monelle tuottajalle suurin palkinto on se hetki, kun kuluttaja valitsee kotimaisen tuotteen kaupan hyllyltä. Silloin oman työn jälki tulee näkyväksi, ja se pääsee osaksi toisen arkea. Kotimaisessa ruoassa yhdistyvät laatu, vastuullisuus ja jäljitettävyyys, mutta ennen kaikkea siinä näkyy suomalaisen työn arvostus. Se, että oma työ merkitsee.

”On hienoa nähdä, kun ihmiset valitsevat kotimaista ja tietää olleensa siinä mukana.”

”Kotimainen ruoka on arvokas asia.”

Grillauskautta odotellessa

Naudanlihan puute jatkuu, mikä on saanut kuluttajat vaihtamaan broileriin. Antibioottivapaan sianlihan kysyntä kasvaa Aasiassa. Viljasadosta ennustetaan hyvää, mutta kelien lisäksi poliittiset tekijät vaikuttavat markkinoihin.

SIIPI

TEKSTI: Matti Perälä, siipikarjaliiketoiminnan johtaja, Atria Suomi Oy

Jauhelihatilanne heijastuu siipikarjajhyllyyntin

Siipikarjan ja erityisesti kanan tuotanto ja kulutus ovat olleet alkuvuodesta kasvussa: tuotanto jopa nelisen prosenttia ja kulutuskin aavistuksen. Meillä Atrialla viime vuoden alkupuoliskolla vielä trimmasimme uutta tehdastamme iskuun ja hiukan jarruttelimme tuotannon kasvua. Nyt se kaikki on takana, eikä edes ravitsemussuosituksen ympärillä käyty keskustelu ole vaikuttanut siipikarjanlihan kysyntään. Toki

leikkeleiden kulutuksen lasku näkyy ikävästi myös siipikarjapohjaisten leikkeleiden myynnin hienoisena hiipumisena. Toivottavasti se jää väliaikaiseksi, kuten uskomme.

Naudanlihapulasta ja erityisesti tyhjistä jauheliyahyllyistä on riittänyt keskustelua koko kevään ajan. Osalle kuluttajista ja kauppa pulaa on tullut yllätyksenä, mutta alan toimijoille ei – toki kehityksen voimakkuus on yllättänyt hiukan. Suurin ihmetyksen aihe taitaa kuitenkin olla se, mikälainen asema jauhelihaalla on suomalaisessa ruokapöydässä. Hienoa, että meillä on käsissämme jauhelihan kaltainen tuotesegmentti, joka on suomalaisille näin tärkeä.

Punaisen jauhelihan puute on kasvatanut kanan kulutusta. Osa jauhelihan kysynnästä on siirtynyt kanan suikaleisiin ja jauhelihaan. Osasimme odottaa fileesuikaleiden kaupan kasvua jauhelihan niukkuuden myötä, ne kun ovat ruoanlaitossa erittäin hyvin toisiaan korvaavia tuotteita. Pienenä yllätyksenä on tullut kananjauhelihan kysyn-

nän voimakas kasvu. Kananjauheliha on perinteisesti ollut kunnostaan huolehtivien suosikki lähinnä vähärasvaisuutensa takia. Nyt näyttää siltä, että suurempi osa kuluttajista on kokeillut arkiruoanlaitossaan kananjauhelihaa naudanjauhelihan sijaan. Saamme nyt kananlihalle lisää pysyviä kuluttajia ja kananjauhelihallekin sitä kuuluisaa ”penetraation” kasvua.

Kanan grilliherkut kuuluvat kesään siinä missä muutkin atrialaiset grillattavat. Minuuttifilee-sarjaan saimme huhtikuun lopussa kaksi uutta makua grillilaukseen sopivassa rasiakoossa: hyväksi havaittu aurinkokuivattu tomaatti ja perinteinen grillimarinoitu. Sisäfileen ystävälle on tarjolla sipsimailmasta tuttu ranch ja tikutettuna jogurttimarinoituna souvlaki-vartaana. Eikä unohteta grilliin parhaiten sopivia paistileikeuutuksia: Atria Grill & Dip paistipala Gyros & Tsatsiki ja jyväbroilerista Paistileike Paahteinen Valkosipuli-chili. Näillä me kesägrillaajat onnistumme varmasti!

VILJA

TEKSTI: Ilkka Ala-Fossi, rehuliiketoiminnan johtaja, A-Rehu Oy

Toiveita paremmasta sadosta

Viime vuoden heikomman sadon jälkeen odotukset EU:n sadosta 2025 ovat olleet paremmat. Syysviljojen kunto parani kevään aikana, ja kylvöt saatiin tehtyä hyvissä ajoin. Arvioiden mukaan -25 sato olisi hieman viiden vuoden keskiarvoa parempi. Myös Pohjois-Amerikassa sato-odotukset ovat kohtuullisen hyvät. Venäjällä kuivuus painaa hieman sato-odotuksia, ja vien-

timäärät ovat kesän ajan alhaisemmat hallinnon määräämien vientirajoitusten takia. Kokonaisuutena maailman viljavarojen ennustetaan pienentyvän hieman satokaudella. Viljamarkkinalla on ollut kevään aikana enemmän hintoja alaspäin painavia kuin tukevia tekijöitä. Kohtuullisten sato-odotusten lisäksi euron vahvistuminen on heikentänyt eurooppalaisen viljan kilpailukykyä ja painanut hintoja alaspäin. Katsausta kirjoitettaessa kuivuuden lisääntyminen osassa Euroopan viljelyalueita on kuitenkin aiheuttanut huolta sadon kehitymisestä.

Viljamarkkinat seuraavat vielä seuraavat viikot sääolosuhteiden ja kasvustojen kehittymistä. Syysviljojen ja aikaisempien kevätviljojen puinnit alkavat Euroopassa jo heinäkuun alussa. Sen jälkeen tieto sadon onnistumisesta ja tulevasta hintatasosta alkaa tarkentua. Kasvukauden olosuhteiden lisäksi po-

liittiset riskit, kuten Ukrainan tilanteen kehittyminen tullikiistat, ovat edelleen merkittäviä.

Kotimaassa rehuviljan tarjonta on ollut kevään aikana kohtuullisen tasapainoinen ja hinnat ovat kehittyneet Euroopan hintoja seurailleen. Satokauden lopun varastomäärien ennustetaan pysyvän Suomessa suunnilleen edellisen vuoden tasolla. Kylvöalaennusteen mukaan viljapinta-alat pienentyvät Suomessa hieman satokaudella, mutta valkuaiskasvien alat pysyvät ennallaan ja öljykasvialat kasvavat. Valkuais- ja öljykasveilla on hyvät kysyntänäkymät myös tuleville vuosille, joten ne ovat hyvä vaihtoehto viljelykiertoa suunniteltaessa.

Toivotaan, että kotimaassa olosuhteet ovat tänä vuonna suotuisat sadon kasvulle. Kasvukauden alun olosuhteet ovat olleet pääosin suotuisat ja kasvustot ovat lähteneet kehittymään hyvin.

SIKA

TEKSTI: Markku Hirvijärvi, johtaja, lihaliiiketoiminta & vienti- ja teollisuuskauppa, Atria Suomi Oy

Tullisota tuo elpyvään markkinaan epävarmuutta

Euroopassa markkina on toipumassa Saksan suu- ja sorkkataudin aiheuttamasta ylitarjonnasta. Maalis-huhtikuun vaihteessa Saksa sai neuvoteltua myyntiluvat reginalisaation kautta Britteihin. Tosin USA:n ja Kiinan väliset tullit ja tilausmuutokset aiheuttavat Brittien sikamarkkinaan heilahduksia, kun USA on yrittänyt purkaa sinne ylijäämään-

sä. Tämä voi tuoda painetta myös koko Eurooppaan.

Tanskassa tuotantomäärien raju pudotus viime vuosina on saavuttamassa markkinapisteen, missä kysyntä ja tarjonta kohtaavat, ja hinnat ovat alkanee korjaantua. Sianlihan varastojen kasvu on pysähtynyt, mutta ne ovat silti kauttaaltaan varsin suuret, ja lajitelmi-

en hintataso on erittäin alhainen. Kesän odotetaan parantavan varastoja ja varsinkin lajitelmakeuppaa. Toivotaan sopivia grillauskelejä sekä turistien liikettä Euroopan sisällä!

Suu- ja sorkkataudin laajeneminen isoihin vientimaihin, kuten Puolaan, on iso riski markkinassa. Riski taudin leviämiseen myös Suomeen on olemassa.

Aasiassa Kiinan markkina on edelleen hieman alavireinen, varsinkin luullisten tuotteiden kohdalla, mutta Japanissa kasvu jatkuu. Samoin Etelä-Korean markkina piristyy Saksan tuotteiden poistuessa markkinasta.

Taiwanista kirjoitin viimeksi, että odotamme kaupan alkua ja nyt on sieltä hyviä uutisia: Taiwaniin on avattu uusi Muumi- ja Suomi-teemainen ravintolaketju, jonka liharaaka-aineet tulevat

NAUTA

TEKSTI: Markku Hirvijärvi, johtaja, lihaliiiketoiminta & vienti- ja teollisuuskauppa, Atria Suomi Oy

Kulutus ja tuotanto kasvavat globaalisti

Brasilian tuotanto kasvaa melkein samaa vauhtia kuin Kiinan kulutus. Vaikka Kiinan kulutus on noussut vuosina 2021–2025 vain 1,3 kg/henkilö, tarkoittaa se yhteensä noin 1,7 miljardia kiloa. Suunnilleen saman määrän on noussut myös Brasilian tuotanto, jonka ennustetaan olevan noin 1,8 miljardia kiloa vuonna 2025 (Suomen tuotanto noin 83 miljoonaa kiloa) ja kilot ohjautuvat

pääosin Kiinaan. Globaalissa markkinassa ei ole juuri nyt ylituotantoa vaan markkinan imu jatkuu. Brasilia, Argentiina ja Intia ovat kasvattaneet tuotantoaan, ja Eurooppa on häviämässä tätä taistelua.

Euroopassa naudasta on pulaa ja varastotasot ovat alhaalla. Lajitelmakeuppa käy vauhdikkaana. Hintatasojen nousun kautta kulutusta on siirtynyt jonkin verran siipikarjaan ja sikaan, Itä-Euroopassa pääosin sikaan. Hintatasot ovat pysyneet viime viikot tasaisina lajitelmissa. Arvo-osien hintatasojen uskotaan paranevan kesällä ja pysyvän hyvinä syksyn ajan.

Suu- ja sorkkataudin leviäminen tuo pilviä markkinan ylle. Vielä sillä ei ole ollut isompia vaikutuksia, koska löydökset ovat niistä maista, joissa on pienet vientivolymmit Euroopan ulkopuolelle, ja Saksa sai reginalisaation kautta luvat Britteihin. Taudin leviäminen esimerkiksi Puolaan toisi ison markkinahäiriön koko Eurooppaan.

Vuotakauppa jatkuu alavireisenä. Tuontitullit USA:n ja Kiinan välillä se-

100-prosenttisesti Atrialta. Huhtikuun alussa juhlittiin avajaisia, jonne lähetimme videoterveisiä. Tapaamme fyysisesti heinäkuussa Suomessa.

Antibioottivapaan tuotteen kysyntä on piristymässä Japanissa, Kiinassa ja Taiwanissa hyvän brändi- ja myyntityön ansiosta.

Varastot ovat korkealla tasolla, mutta Euroopan elpyminen suu- ja sorkkataudin aiheuttamasta hintapaineesta elvyttäneen myös Suomen markkinaa loppuvuotta kohti. Toivottavasti USA:n ja Kiinan välinen kauppasota ei heilauta tätä väärään suuntaan.

Kylmästä keväästä huolimatta valmistaudumme kotimaassa menestyksekkääseen grillauskesään. Kaslerista ja ulkofileestä uskotaan olevan jopa pulaa kesän aikana, ja painetta kohdistuu kinkkuihin. Leivänpäällisten myynti on valitettavasti edelleen selkeästi pienempää kuin ennen marraskuussa annettuja, uusia ravintosuosituksia.

Sikaruuhka paheni työtaistelutoimenpiteiden myötä. Onneksi asiat saatiin sovittua ensimmäisen lakon jälkeen, ja nyt ratkomme ruuhkan aiheuttamia lisäkiloja markkinaan. Tilanteen pitäisi olla balanssissa kesäkuussa.

koittavat markkinaa entisestään. USA on myynyt noin 500 000 vuotaa Kiinaan viikossa, ja nyt nämä myydään muualle kuin Kiinaan – esimerkiksi Eurooppaan, mikä sotkee markkinaa entisestään. Olemme historian alhaisimmalla hintatasolla, eikä muutosta parempaan ole valitettavasti ainakaan lyhyellä aikavälillä nähtävissä.

Tanskan vienti jatkuu tasaisena, ja hintatasot ovat vahvistuneet. Japanin kauppa on vakiintumassa, ja odotamme tasaista kasvua tuotteillemme.

Kotimaan lajitelmakeupparastot ovat erittäin pienet. Nautajauhelihasta on selkeästi pulaa, ja se tulee vielä jatkumaan. Nautajauhelihoista on selkeästi siirtymää sekoitteisiin ja siipikarjaan. Arvo-osien markkina on jonkin verran piristynyt kesää kohti. Alhaisen tuotannon takia emme usko, että syksylläkään arvo-osiin kohdistuisi suurta painetta.

Tulevaisuudessa ketjumme tarvitsee keskipainojen nousua sonneilla ja hiehoilla. Tällä pystymme turvaamaan riittävän volyymin ja hinnoitteluvoimamme.

Metsäkatoasetus jäljittää naudan jokaisen pitopaikan

Metsäkatoasetus astuu voimaan ensi vuoden alusta. Jos nauta on laiduntanut alueella, joka on aiheuttanut metsäkatoa, tieto seuraa naudan mukana kauppaan saakka.

TEKSTI: Niina Immonen, kehitysjohtaja, Atria Suomi; Sinikka Hassinen, johtaja, Atria Nauta
EDITOINTI: Salla López, Kind Company **KUVA:** Adobe Stock

Asetuksen myötä Atrian on pystyttävä todentamaan jokaisen naudan metsäkato-vapaus, mikä tarkoittaa sitä, ettei mikään naudan pitopaikoista sen elinkaaren aikana ole aiheuttanut metsäkatoa.

Käytännössä metsäkatoasetuksen määritelmä metsäkadon aiheuttamisesta muodostuu vain, jos nauta on laiduntanut metsästä 1.1.2021 jälkeen raivatuilla pitopaikalla. Tällaisia nautoja arvioidaan olevan alle 0,5 % Suomen nautoista.

ÄLÄ LAIDUNNA RAIVATULLA LOHKOLLA

Metsäkatoasetuksen määritelmän mukaisen metsänraivaamisen näkökulmasta tärkeä päivämäärä on 1.1.2021. Jos olet sen jälkeen raivannut metsää ja ottanut sen nautojen laidunkäyttöön, tulkitaan sen aiheuttaneen metsäkatoa.

Toinen tärkeä päivämäärä on naudan syntymäpäivä suhteessa asetuksen voimaantuloon. Ennen 29.6.2023 syntyneet naudat eivät kuulu asetuksen piiriin.

Metsäkatoasetuksessa metsän määritelmä perustuu metsän ominaisuuksiin sekä alueen maankäyttöön. Jos uusi maatalouskäyttöön otettava alue perustetaan alueelle, joka on ollut jo entuudestaan pääasiassa maatalouskäytössä tai rakennettua maata, ei ole kyse asetuksen mukaisesta metsäkadosta. Toisin sanoen maatalouskäytössä olevalta maalta saa kaataa puita uusien rakennusten tai laidunmaiden käyttöön ilman, että se olisi asetuksen mukaista metsäkatoa.

Asetuksen tulkinta ja toimeenpano on ollut erittäin sekavaa, ja siinä on edelleen paljon auki olevia asioita. Atria tiedottaa tiloja sitä mukaa, kun asiasta saadaan lisätietoa. ■

Atria tiedottaa tiloja sitä mukaa, kun asiasta saadaan lisätietoa.

TÄRKEÄÄ TIETÄÄ METSÄKATO-ASETUKSESTA

- 1** Perustuu jäljitettävyyteen: naudasta tarvitaan tieto jokaisesta pitopaikasta, joilla se on koko elinkaarensa aikana ollut.
- 2** Tämä tarkoittaa jokaisen pitopaikan metsäkatostatuksen määrittelyä eli onko pitopaikoilla aiheutettu määritelmän mukaisesti metsäkatoa.
- 3** Pitopaikan katsotaan aiheuttaneen metsäkatoa, jos laitumena käytetty pitopaikka on 1.1.2021 jälkeen metsästä raivatulla alueella. Muu rehun, esimerkiksi säilörehun, tuottaminen alueella on kuitenkin edelleen sallittua.
- 4** Jos epäilet, että tilallasi on laidunkäytössä oleva pitopaikka, joka kuuluu metsäkatoasetuksen mukaisesti metsäkatoa aiheuttavaksi pitopaikaksi, poista se välittömästi nautojen laidunnuskäytöstä.
- 5** Naudan kaikki pitopaikat ja tieto pitopaikkojen metsäkatostuksesta kulkevat naudan mukana kauppaan saakka erätasolla.
- 6** Ennen 29.6.2023 syntyneet naudat eivät kuulu asetuksen piiriin.

KUVAT: Tuukka Kiviranta

TORKON TILA, YLISTARO

TUOTANTOSUUNTA: Siipikarja

YRITTÄJÄT: Matti Torkko ja Laura Leskelä

PERUSTETTU: Sukupolvenvaihdos vuonna 2012

MUUTA: Vuonna 2016 tila laajensi toimintaansa viljatilasta siipikarjan kasvatukseen. Tilalla on kasvamassa vuoron perään nuorikkoja ja broilereita. Tila on palkittu kahdesti Liha-akatemiassa erinomaisena nuorikkokasvattajana.

VIKKO TILALLA

Juttusarjassa seurataan bränditilojen arkea eri vuodenaikoina. Toukokuun alussa Torkon tilalla kylvötyöt olivat jo käynnissä, Ojanperän tilalla odoteltiin yöpakkasten väistymistä.

Tutustu bränditilojen arkeen: atriatuottajat.fi/viikkotilalla

OJANPERÄN TILA, ILMAJOKI

YRITTÄJÄ: Heta Ojanperä

TUOTANTOSUUNTA: Emolehmätila

PERUSTETTU: Heta ryhtyi tilan yrittäjäksi sukupolvenvaihdoksen myötä vuonna 2022. Sukupolvenvaihdos tehtiin kasvinviljelytilasta, mutta jo samana vuonna rakennettiin emolehmanavetta.

MUUTA: Simmental-emolehmiä noin 30 kappaletta ja kaksi siitossonna.

● YLISTARO
● ILMAJOKI

Poikimisia ja kevätkyntöjä

Ojanperän tilalla syntyi äitienpäiväviikolla kolme vasikkaa. Peltojen kevättöitä ei vielä kiirehditty pakkasöiden vuoksi.

MAANANTAI – ARKISIA ASKAREITA

Uusi viikko käyntiin ja Johannes-esikoisen kanssa puuron keittoon aamu-kuudelta. Rauhaksestaan tehdään aamutoimet, ja samalla katson navetan kamerasta tallenteet edelliseltä yöltä. Eilen illalla Ursus-lehmä poikii toisen kerran, ja kameroista näen, että vasikka on käynyt yölläkin itsenäisesti emon utareesta juomassa maitoa. Johannes hoitoon kahdeksaksi ja suuntaan aa-

muaskareille kotiin. Ensimmäiseksi ajan eläimet pehkulle ja tyhjennän lantakäytävän sekä lisään rehuja ruokintapöydälle. Jaan kivennäiset ja väkirehut sekä silmäilen jokaisen eläimen yksit-
tään. Kaikilla kaikki hyvin ja lähden tu-
valle ruoanlaittoon. Poikimisten kir-
jaamista koneelle ja muita paperitöitä. Kello onkin jo vaateris, ja lapsen haku päivähoidosta on ajankohtainen. Puoli-
soni Jarno saapuu töistä ja kuivittellaan

lehmät vielä koko perheen kesken. Sau-
nan kautta unten maille.

TIISTAI – KYNTÖHOMMIA

Vanhaisäntä aloitti kyntämisen, jota jätettiin kevääksi 24 hehtaaria. Jarnon kanssa alettiin kasata kylvinkoneeseen heinänsiemenlaitetta. Tämä oli meidän tilalle mielestämme järkevä investoin-
ti, koska tulevaisuudessa viljelyn pää-
paino tulee olemaan laadukkaissa re-

hunurmissa ja laitumissa. Navetalla ei ollut tänään mitään erikoista perus-
hommien lisäksi, joten kerkesin vie-
lä illalla yhteiseen treeniin Seinäjoelle
muiden naisten kanssa!

KESKIVIIKKO – POIKIMISIA

Heti aamusta poikii emännän lem-
pilehmä Ulu. Kaikki meni oppikir-
jan mukaan, ja tunti syntymästä son-
nivasikka oli itsenäisesti jo juomassa
emältä ternimaitoa. Pyrin siihen, että
en lähde sekaantumaan poikimisiin,
mikäli ei ole ihan pakko (virheasen-
to, liian suuri vasikka). Mielestäni
emo-ominaisuudet näkyvät parhai-
ten, kun eläin saa rauhassa luonnol-
lisesti itse hoitaa hommansa. Joskus
vasikoilla on emän vedin hukassa eikä
maitobaari itsenäisesti löydy, ja silloin
menen viimeistään kolme tuntia syn-
tymästä ohjaamaan vasikan juomaan
maitoa. Poikimisen jälkeen valvon
myös joko kameroista tai livenä, että
jälkeiset tulevat ulos. Rehujen laitton
jälkeen suuntaan maanäytteidenot-
toon uusilta tilusjärjestelyssä tulleilta
pelloilta. Illalla tuli vielä Johanneksen
kummitati Niina kylään. Kahvittelui-
den jälkeen sain Niinan avuksi iltana-
vetalle ja laitettiin samalla syntyneille
vasikoille korvamerkkejä.

TORSTAI – SIEMENNYSTUUMIA

Torstai alkaa Johanneksen 1,5-vuotis-
neuvolasta. Vanhanisännän kanssa pa-
laveria siitä, mistä ja mitä kynnetään
seuraavaksi. Kevättöillä ei ole kiire,
kun parin lämpöisen päivän jälkeen
menikin taas pakkaselle öisin. Päivi-
tätiset työt navetalla, eläinten tarkkai-
lua ja aktiivisuuspantojen kokoamista.
Siemennän emoista osan itse: vain ne,
joista haluan jättää uudistuseläimiä.
Aktiivisuuspannat ovat kätevä apuvä-
line kiimojen seuraamiseen. Siemen-
nän halutut eläimet vain kerran ja sen

jälkeen ne menevät siitossonnille. Tu-
levaisuudessa aion ottaa käyttöön su-
kupuolilajitellut siemenannokset.
Meillä on koko ruokintapöydän mat-
kalta lukkoaitaa, mikä helpottaa ko-
vasti kaikkia hoitotoimenpiteitä sekä
siemennystä, kun yleensä teen nämä
työt yksin.

PERJANTAI – HYÖTYÄ SELEENISTÄ

Kivennäiset ja väkirehut jaetaan joka
päivä. Käytössä meillä on A-Rehun
emokivennäinen, vahva seleeni, alku-
rehu ja nyt uusimpana erityisesti poi-
kineille hiehoille VahvaTR. Pääravinto
on kumminkin nurmirehu. Vahvasta
seleenistä täytyy mainita, että ollaan
otettu se tänä keväänä pari kuukaut-
ta ennen poikimisia käyttöön ja hyö-
dyt on olleet silmännähtäviä. Vaikka
meillä ei koskaan ole ollut ongelmia
apaattisten vasikoiden tai jälkeisten
syntymisen kanssa, niin on tämän vi-
tamiinin käyttö tuonut paljon paran-
nusta. Vasikat ovat elinvoimaisempia
ja pyrkivät nopeammin juomaan ter-
nimaitoa kuin ennen. Vahva suositus
varsinkin emolehmmätiloille! Tälle vii-
kolle saatiin kolmaskin vasikka, kun
Rial poikii ison sonnivasikan.

LAUANTAI-SUNNUNTAI – ÄITIENPÄIVÄNÄ HERNEEN KYLVÖÄ

Viikonloput pyritään olemaan mah-
dollisimman paljon perheen kesken.
Arki on hektistä, kovin sesonki on
päällä yhtä aikaa sekä maatilalla että
maanrakennusalalla, jolla Jarno on
yrittäjänä. Yhteinen aika on kortilla ja
päivät pitkiä. Navetalla tehdään vain
pakolliset työt koko perheen voimin.
Emännän isä ja hänen puolisonsa ovat
meille korvaamaton lastenhoitoapu.
Sunnuntaina vietettiin äitienpäivää
lounaan merkeissä kotona. Saatiin lä-
hin porukka kylään ja päivää jatkettiin
herneen kylvöllä. ■

ASIAANTUNTIJAN SILMIN

Ojanperän tilalla rakennetaan tulevaisuutta emolehmmätuotannon varaan

Ojanperän tila on kokenut merkittä-
viä muutoksia viime vuosina. Keväällä
2021 käynnistettiin emolehmmätuotan-
non suunnittelu yhteistyössä A-Tuottaji-
en kanssa ja vuotta myöhemmin toteu-
tettiin sukupolvenvaihdos sekä solmittiin
tuotantosopimukset, jotka loivat perus-
tan uudenlaisen karjatalouden aloitta-
miselle. Samana vuonna vanha konehalli
kunnostettiin navetaksi, ja ensimmäiset
Simmental-emolehmmät saapuivat kesä-
kuussa 2022.

Eläimet ostettiin tuotannon lopettaval-
ta tilalta. Ne olivat tiineitä, mutta hieman
laihoja eivätkä täysin vastanneet odotuk-
sia. Kauppaan sisältyi myös siemenny-
sikäisiä hiehoja. Ensimmäinen poikimis-
kausi toi mukanaan haasteita, ja vain osa
emoista poiki.

Hetalla on vankka kokemus karjanhoi-
dosta, jonka ansiosta emolehmmien kunto-
luokat on saatu kohdalleen, ja tiinehty-
vyys- sekä poikimahaasteet on selätetty.
Tilalla panostetaan laadukkaaseen säilö-
rehuun, laidunnukseen ja tasapainoiseen
kivennäisruokintaan. Myös eläinten olo-
suhteita kehitetään jatkuvasti: navetan
avajaisten jälkeen on muun muassa ra-
kennettu jaloittelualue. Sonnivasikoiden
kasvutulokset ovat jo lähellä valtakunnal-
lisen yläkvartiilin tasoa.

Tulevaisuuden suunnitelmissa on mo-
nia ajatuksia, mutta tilan kehittämisen
haasteet ovat pitkälti samoja kuin muil-
lakin emolehmmätuottajilla. Ilmajoella pel-
toa on harvoin tarjolla ja se on kallista.
Emolehmmien määrän lisääminen vaatisi
lisärakentamista, mikä on merkittävä in-
vestointi.

A-Tuottajien ja koko lihaketjun näkö-
kulmasta elinvoimaiset, vasikoita tuot-
tavat emolehmmätilat ovat keskeinen osa
kotimaisen naudanlihantuotannon jatku-
vuutta. Hetan kaltaiset ammattitaitoiset
ja motivoituneet maatilayrittäjät ovat jo-
kaisen myyntiin päätyvän jauhelihapake-
tin taustalla.

Juha Pennala

asiakkuuspäällikkö
Atria Tuottajat

Kylvöitöitä ja nuorikkojen ruokinnan optimointia

Torkon tilalla kasvatetaan nuorikoista emoja Atrian broileriketjuun. Vehnän, herneen ja kauran kylvötyöt pitivät tilan väen kiireisinä.

MAANANTAI – HAALARIT NISKAAN JA MENOKSI

Kylmä toukokuinen aamu, viime yönä sää kävi pakkasella, päivällä +7. Matin päivä alkoi ennen kuutta. Kahvi ja ruisleipä. Kanala kohti, 10 minuuttia autolla. Sähköpostit läpi. Haalarit niskaan, kumisaappaat jalkaan ja kanalaan. 17 000 nuorikkoa naputtelemassa lattialla. Kanat omassa osastoissaan ja kukot omassaan. Linnuilla ikää noin neljä viikkoa. Kasvatat meillä siis vielä 14 viikkoa.

Tarkistetaan, että kaikki toimii ja ennen kaikkea, että kanat voivat hyvin.

Seuraavaksi hakemaan Könniltä lantakärryä. Matti levitti osalle pelloistamme kanankakkaa. Näille lohkoille tehtiin edeltävänä syksynä peruskunnostusta. Laura sekä lapsemme Ellen, 4, ja Eeli, 2, hoitivat päivän toiset aska-

reet. Illalla Lauralla MLL:n hallituksen kokous ja lapset isän kyytiin lannanlevitykseen.

TIISTAI – KAVERINA KANAPARVI

Viime yönä ripahutti vettä, päivälläkin lämpötila alle viiden asteen. Aamukäynti kanalassa. Heittoruokkija heittää rehun aamulla lattialle, josta linnut saavat sen lajityypillisesti nokkia. Ruokkijoiden ympärillä käy vimmatu tohina. Kukaan ei istuskele orsilla ruoka-aikaan. Kuivikkeena kutteri, joka ei juurikaan põlise lintujen kuopsuttaessa pehkuu. Vesilinjot säädettiin ylemmäksi. Kanalassa kävellään rauhallisesti, jotta jokainen lintu tulee nähdyksi.

Seuraavaksi lannanlevityskärryn palautus Könnille. Puolilta päivin palaveri Envitecpolisin kanssa. Lannat mulattiin kultivaattorilla. Iltapäiväskareet

ja valmistelemaan kylvöjen jatkamista, kylmä sää mietityttää. Kylvöt pääsimme aloittamaan 2.5. vehnän kylvöllä. Illalla vielä viimeisenä etäyhteys kanalaan, jotta nähdään, että kaikki on kunnossa.

KESKIVIikko – PUNNITUSTA JA KYLVÖJÄ

Edelleen viileä päivä, +7. Aamuaskareet tuttuun tapaan. Kanalassa kävellessä sitä ehtii nähdä jokaisen linnun ja tarkkailla lintujen käytöstä. Kanalassa kaikki toimii automaattisesti: ruokinta, painon seuranta, ilmanvaihto ja valaistus. Mutta silti meitä tarvitaan: kone ei huomaa, jos joku kana käyttäytyy oudosti tai olosuhteisiin tulisi tehdä muutoksia. Jokainen parvi on erilainen.

Ruokatunnin jälkeen takaisin kanalalle. Vaikka kanalassa on automaattiväät, nuorikot käsipunnitaan joka viik-

ko. Kasvua seurataan tarkkaan, jotta se pysyisi jalostajan ohjeistamalla käyrällä. Tarvittaessa rehumäärää voidaan säätää. Liian nopea kasvu ei ole hyvä juttu – nuorikoiden pitää kasvaa rauhallisesti, jotta niistä tulee hyviä ja ahkeria emoja. Kasvut tilastoitiin ja dokumentoitiin, ja tiedot välitettiin Atrialle.

Iltapäivällä siirryimme pellolle. Maahan kylvettiin Senni-vehnää, suorakylvönä sekä eilen kultivoidulle lohkolle. Vanha isäntä äesti viereistä peltoa, syksyn kunnostustöiden ja ojan putkituksen jäljiltä peltoa tuli tasata. Laura pesi ja imuroi vielä illan autoa seuraavan päivän autohuoltoa varten.

TORSTAI – KYLVÖITÖITÄ JA KANALAHÄLYTYKSIÄ

Viime yönä kävi sää taas pakkasella. Aamu oli raikas, mutta aurinko paistoi jo kirkkaasti. Aamukanalan jälkeen veimme auton huoltoon. Sen jälkeen peltotyöt jatkuivat; tänään suorakylvettiin viimevuotiseen syysvehnän sänkeen hernettä, jota tuotamme viljelyso-
pimuksella A-Rehulle.

Iltapäivä keskeytyi kanalasta tulleen rehunjakohälytykseen. Kone täyttää edellisen päivän aikana seuraavan päivän rehut valmiiksi keskipakolevitimiin, mutta rehuntäyttö oli keskeytynyt. Hälytys johtui vaa'an alla olevaan pudotussuppiloon kertyneestä pölystä, joka esti rehun valumisen kuljettimelle. Pikku kolistelu ja homma jatkui.

PERJANTAI – LAARIT TÄYTEEN

Aamukanalaan lähdetessä lämpötila alle 5 asteen. Kylvötyöt jatkuvat vielä herneellä. Iltapäivästä tyhjättiinkin kylvökone ja valmisteltiin seuraavan päivän kauran kylvöä. Laarit täyteen ja kiertokoe. Laura kävi askareilla ja kuitasi rehuhälytyksen. Matin ilta päättyy tuttuun tapaan traktorin suodattimien putsamiseen ja koneiden rasvauk-

seen. Lauran päivä kului pääosin järjestellessä poikamme syntymäpäiväjuhlia.

LAUANTAI – KYLVÖITÖITÄ JA SYNTYMÄPÄIVÄJUHLIA

Yöllä sää kävi taas pakkasella, päivällä pilvetön taivas, lämpötila kipusi jo yli 10 asteen. Aamukanalassa perustarkistukset. Mikä on ollut edellisen päivän vedenkulutus? Onko rehun jaossa kaikki varmasti onnistunut? Ovatko lämpötilat olleet totutulla ja pyydetyllä tasolla? Miten paino on kehittynyt? Mikä on rehusiilojen taso, täytyykö ensi viikolla rehua tilata lisää?

Aamukanalasta Proxy-kauran kylvöön. Laura hoiti lasten kanssa toiset askareet ja sitten otettiinkin vastaan syntymäpäivävieraita. Isäntäkin ennätti pelloilta juhliin – tunnetusti vasta vähän vieraiden saapumisen jälkeen.

SUNNUNTAI – ÄITIENPÄIVÄKAFFIT JA BRÄNDITILAVIDEOITA

Aamulla tarkastelimme kanojen ruokintaa. Nuorikot saavat kaksi ensimmäistä viikkoa A-Rehulta toimitettua untuvikkorehua. Sen jälkeen rehu vaihtuu A-Rehun Emobroiler Alku -rehuksi. Tätä on normaalisti annettu neljän viikon ikään saakka, mutta nyt jatkoimme sitä hiukan reippaaseen viiden viikon ikään saakka. Nyt rehu vaihtui Emo kasvatus -rehuksi. Nuorikon kasvatus on tarkkaa puuhaa, sillä vastaamme pienellä, viiden tilan porukalla koko Atrian ketjun broilereiden emojen tuotannosta.

Kanalasta siirryimme kylvötyihin koko henkilökunnan voimin ja joimme äitiänpäiväkahvit pellon reunalla. Maahan Proxy-kauraa. Laura kuvasi patkiä kylvötyistä A-Rehun somekanaviin.

Paljon mahtui viikkoon. Ensimmäisiä oraita vielä odotellaan, mutta kevättä on jo tuntuvasti ilmassa. ■

ASiantuntijan silmin

Jatkuvaa kehittämistä ja lintujen hyvinvoinnin varmistamista

TEKSTI: Anne Rauhala

Matti ja Laura ovat kasvattaneet nuorikoita ja välillä myös broilereita yhdeksän vuotta. Kaikessa tekemisessä näkyy eteenpäin suuntautuneisuus ja pyrkimys aina vain parempaan, niin kanalassa kuin peltoviljelyssäkin.

Linnun jalostus menee koko ajan eteenpäin ja muutokset näkyvät usein ensin nuorikoissa. Laura ja Matti ovat aina valmiita ottamaan viimeisimmät opit käyttöön ja tekemään tarvittavat muutokset niin kasvatuksessa, olosuhteissa kuin ruokinnassakin.

Nuorikkokasvatus on Atrian broileriketjun peruskivi. Siitoskanat ja -kukot tuodaan Ruotsista Aviagen SweChickiltä nuorikkokasvattamoihin vastakuoriutuneina untuvikkoina. Tuontikertoja on noin 15 vuodessa. Nuorikkokasvatusta on kuudella tilalla.

Nuorikkokasvatamot toimivat samalla karanteenina maahantuoduille linnuille, joista otetaan salmonella- ja verinäytteitä tietyn ohjelman mukaan mahdollisten tautien varalta.

Lintuja kasvatetaan nuorikkokasvatamossa 18 viikon ikään asti, jonka jälkeen ne siirretään munittamoihin. Kanat ja kukot yhdistetään, ja muninta alkaa noin 23 viikon iässä. Munia haudotaan Atrian hautomolla kolme viikkoa. Vastakuoriutuneet broileriuntuvikot siirretään kasvattamoihin ja reilun viiden viikon kuluttua ne ovat valmiita teurastettaviksi.

Nuorikkokasvatuksessa on tärkeää, että lintujen kasvu noudattaa mahdollisimman hyvin jalostajan antamaa painokäyrää ja ne ovat mahdollisimman tasakokoisia kasvatusajan päättyessä. Se luo edellytykset hyvälle munantuotannolle munittamoissa.

Laura ja Matti ovat asiastaan innostuneita nuoria yrittäjiä, ja heidän kanssaan on ilo työskennellä. Lintujen hyvinvointi on heille sydämen asia.

Juha-Petri Jussila
kenttäpäällikkö
Atria Chick

TEKSTI: Laura Kaski, viestintäpäälikkö, Atria Tuottajat Oy ja A-Rehu Oy
KUVA: Tuukka Kiviranta

Vastuullisuuden edelläkävijyys ihmetyttää Euroopassa

Sikojen määrä tiloilla, salmonella, pitkät hännät, rehustus sekä tekoälyn mahdollisuudet puhututtivat Agri Benchmark Academy -tapahtumassa helmikuussa. Suomen ja Keski-Euroopan väliset erot konkretisoituvat työstä saadussa katteessa.

Suomessa tehdään asiat todella hyvin – näin kiteyttivät nuoret tuottajat **Jaakko Honkala, Isabella Krooks** ja **Lassi Pöyhönen** Saksassa helmikuussa järjestetyn Agri Bechmark Academyn tapaamisen annin.

Tapahtumaan osallistui tuottajia ja edustajia ympäri Eurooppaa.

– Heidän oli vaikea uskoa, että Suomessa tuotanto on lähes salmonellavapaata eikä salmonellaa esiinny edes viljassa. Euroopassa avoimet siilot altistavat viljan haittaeläinten levittämille taudeille, kun taas meillä sekä viljan logistiikka että tuotantotilat ovat suljettuja, nuoret tuottajat kuvailevat.

PITKÄHÄNTÄISET EIVÄT KANNATA

Pitkät hännät ovat Keski-Euroopan siikatuotannossa yhä kaukainen ajatus.

– Kasvutilojen ahtaus ja olosuhteet ovat erilaiset, ja tarvittavat investoinnit niin suuria, ettei kate useinkaan riitä kattamaan kustannuksia, Lassi toteaa.

Pitkähäntäsikojen kasvatus haastaa myös se, ettei jäljitettävyyttä ja ketjuohjausta ole.

– Porsaita voi ostaa ja myydä vapaan markkinatalouden mukaan. Loppukasvatuksessa voidaan olla halukkaita pitkähäntäsikojen kasvatukseen, mutta on vaikea saada ketju hallintaan porsaskasvatuksesta alkaen.

VASTUULLISUUDESSA MUITA EDELLÄ

Muiden maiden edustajia mietitytti, miksi Suomessa tehdään vastuullisuustekoja jo ennen kuin lainsäädäntö niitä vaatii.

”Suomessa tehdään hiilidioksidilaskentaa vapaaehtoisesti.”

– Miksi Suomessa tehdään esimerkiksi hiilidioksidilaskentaa vapaaehtoisesti, vaikkei EU sitä vielä vaadi. Heidän mielestään vastuullisuustekojen kustannukset pitäisi saada ensin kuluttajahintaan ja sitten niitä vasta voidaan lähteä tekemään.

Saksassa tuottajahinta määräytyy viisiportaisen hyvinvointiluokituksen mukaan.

– Marketeissa myydään kuitenkin vähän tuorelihaa, ja kuluttaja valitsee usein edullisemman ”kyykkylihan” kalliimman, vähäsalmonellaisen ja korkealuokkaisemman vaihtoehdon sijaan, kiteyttää Jaakko Honkala.

TEKNOLOGIASSA KIRITTÄVÄÄ

Teknologian ja tekoälyn mahdollisuudet kiinnostavat nuoria tuottajia ja sen kehittymisestä.

– Olosuhteiden hallintaa on testattu Suomessa älysikala-hankkeessa. Se kiinnostaa, kunhan kustannukset pysyvät kohtuullisina. Myös teuraspainon arviointi ilman vaakaa olisi kätevää, Isabella ja Lassi pohtivat.

Yllättävää oli, että esimerkiksi Unkarissa on kaikilla käytössä elektroniset korvamerkit.

– Tämä olisi erinomainen kehityssuunta myös meillä ja parantaisi entistään jäljitettävyyttä, Jaakko jatkaa.

SIVUJAKEILLA RUOKKIMINEN HUVITTI

Euroopassa siat ruokitetaan pääasiassa maissilla sekä täysrehulla. Liemiruokintaa ei juurikaan ole käytössä.

– Herätti hilpeyttä, että käytämme sikojen ruokinnassa heraa ja muita sivujakeita. Miten sellaistaikin voi syöttää ja, että sitä ilmaiseksikin saa, Lassi Pöyhönen naurahtaa.

– Niin ja tuotantotulokset ovat silti maailman huippuluokkaa, Jaakko jatkaa.

Kokemus opetti arvostamaan suomalaista tuotantotapaa ja omaa työtä aikaisempaa enemmän.

– Teemme kaiken eurooppalaiseen sianlihan tuotantoon nähden todella erinomaisesti huolehtien eläinten hyvinvoinnista ja ruuan turvallisuudesta. Silti pystymme toiminnan kannattavuuteen ja meille jää kuitenkin enemmän katetta kuin keskieurooppalaisille kollegoille, tuottajat toteavat. ■

MIKÄ?

Agri Bechmark on maailmanlaajuinen, voittoa tavoittelematon verkosto, johon kuuluu maatalousekonomeja, neuvoja, tuottajia ja asiantuntijoita maatalous- ja puutarha-alan sektoreilta.

TUOTTAJAN KESÄ

PARAS AIKA VUODESTA

Vaikka kesä on täynnä peltotöitä ja jännitystä sadon ja laidunnuksen onnistumisesta, pitää kiireisen tuottajan muistaa myös palautua. Jotkut viettävät pitkät, valoisat illat herkkuja grillaten, toiset järjestävät konsertteja navetanvintillä ja kestitsevät vieraita, kolmas kalastaa ja nauttii luonnosta – ja neljäs heittää pitkäkseen sohvalle. Kiireisin vuodenaika on samanaikaisesti monelle se kaikkein paras.

Maatilamajoitus, kahvila ja
konsertteja navetanvintillä

Kotitila muuttuu kesäisin elävääiseksi kohtaamispaikaksi

Ollinahon arki on auki vieraille. Lehmiä saa rapsuttaa ja halutessaan pääsee navettatöihin. Kesän mittaan tilalla vietetään lettukestejä omenapuiden katveessa, kuunnellaan oopperaa navetanvintillä ja katsellaan tähtiä paljussa.

TEKSTI: Marjo Rönnkvist, Sana tai pari Oy KUVAT: Anna-Katri Hänninen

Viimeinen hiekkatien pätkä ajetaan lieteurakoitsijan perässä. Tänäinkin Ollinahossa näkyy maa-seudun arki. Bordercollie Nami pelmahtaa auton viereen hieromaan tuttavuutta, ja sen kaveri Vili rekisteröi tulijan samalla lempeydellä. Kummastakaan koirasta ei lähde haukun haukkua. Tilalla tapahtuu kesällä aamusta iltaan, mutta vieraille tarjotaan verkkaisaa menoa.

Ollinahossa historian tuntee. Se on pihapiirin kuusi-aidassa, omenapuutarhassa ja punamultaisessa aitassa. Sitä on vaalittu tuvan hirsiseinissä ja parvelle menevien portaiden kaiteissa. Vuosisatainen historia saman suvun hallussa herättää arvostusta.

Ollinaho on Tuomas Laitisen synnyinkoti. Elämä vei Etelä-Savosta Helsinkiin start up -yrityksen markkinointiin. Maisa Juntunen, kaupunkilaistytö Tampereelta, teki omaa uraansa elokuva-alan markkinoinnissa. Työn imu ja kolmio Oulunkylässä sitoivat pariskunnan pääkaupunkiin, kunnes esikoinen syntyi. Työn ja pikkulapsiarjen yhdistäminen Helsingissä tökki.

KAHVILA

Pariskunta kaipasi luonnonläheiseen elämään ja rauhalliseen ympäristöön. Oli maailmantuskaa, pohdintaa ruuantuotannosta ja kestävästä valinnoista. Kun Tuomaksen vanhemmille tarjoutui mahdollisuus jäädä luopumistukieläkkeelle, he ehdottivat pojan perheelle Ollinahoan muuttamista. Ensimmäinen opeteltiin asioita yhdessä, sukupolvenvaihdos tehtiin 2014.

– En ollut ikinä ajatellut ryhtyä maanviljelijäksi. Oli vähän kynnystä olla isän kanssa lypsillä, Tuomas hymähtää.

SOSIAALISESTA ELÄMÄSTÄ NAUTITAAN

Ollinahon peltoja on viljelty luonnonmukaisesti pian kolmekymmentä vuotta. Metsälaitumet, monimuotoisuus- ja biotooppialueet olivat arkea jo ennen nykyistä isäntäparia. Heidän arvojen mukainen tilanhoito helpotti ohjaksiin tартtumista. Sitä kahden kasvissyöjän piti hieman pureskella, olisiko heistä todella lihan- ja maidontuottajaksi vai voisiko viljellä vain kasveja.

Alkuvuosina Tuomaksen ja Maisan piti useaan otteeseen selittää helsinkiläisille kavereilleen, mitä maalla tapahtuu. Syntyi idea tilan avaamisesta kaikille kiinnostuneille. Suunnitelman toteuttaminen vaati isoa remonttia ja melkoisesti rahaa. Onneksi oli se Oulunkylän kolmio. Asunto laitettiin lihoiksi ja rahat käytettiin Ollinahon kehittämiseen.

– Talo muutti ulkomuotoaan täysin, ja myös viheralueita pantiin uusiksi. Toisaalta oli järkevää tehdä ne samaan aikaan: nyt ei tarvitse hetkeen tehdä mitään, Maisa kertoo.

Päärakennus remontoitiin kokonaan, ja tupa saatiin majoitustilat neljälle. Lisätilaa on kesäisessä aitassa. Nukkumapaikkoja on tarjolla myös metsän siimeksessä, puiden väliin viritetyissä teltoissa. Vieraiden käytössä ovat ulkosauna, palju ja kesäkeittiö.

Aamut alkavat Ollinahossa varhain. Maisa laittaa yöpyjille aamupalaa, ja Tuomas lähtee navetalle varmistamaan, että kaikki on vieraille valmista tulla. Päivät täyttyvät tilan askareista ja vieraiden kanssa seurustelusta. Sosiaalinen elämä tahtoo olla talvella hiljaista – joskus jutellaan maitoautokuskin kanssa, joskus poikkeaa siementäjä. Kun vieraita on, seurasta nautitaan. Kesäiltoina isäntäparillakaan ei ole kiire nukkumaan.

LEHMÄFANEJA JA LAPSIPERHEITÄ

Tuomaksen ja Maisan ajatus maatilamajoituksesta on, että vieraat tulevat oikeasti elävälle tilalle. Ollinahossa on maa-seutua peltoineen, navettoineen ja askareineen. Ja lehmiä neetysti.

– Useilla ensimmäinen kommentti on, että ovatko ne tuon kokoisia! Harva on nähnyt lehmää vierestä, Maisa naurahdaa.

– Lapsillekin annetaan suojahaalarit ja kumpparit: he voivat olla navettatöistä tosi innoissaan. Siihen menee monta tuntia.

Rapsuttamisesta innostuvien lehmäfanien ja pääkaupunkiseudun lapsiperheiden lisäksi Ollinahossa käy pariskuntia, joille vinkataan vaikkapa läheisistä tanssilavoista. Ja kiinnos-

tavaa ohjelmaa on tarjolla omillakin tiluksilla. Toissa kesänä Ollinahossa esitettiin parinsadan ihmisen voimin karnevalistinen nykytanssiteos. Viime kesänä navetanvintillä esiintyi oopperalaulaja Johanna Rusanen-Kartano, ja tänä kesänä konsertoivat pianisti Tuula Hällström ja sopraano Reetta Haavisto.

Kesäsunnuntaisin puutarhassa pidetään kesäkahvilaa. Omenapuiden katveeseen saa tulla herkuttelemaan, vaikkei majoittuisikaan Ollinahossa. Kurkistuksen maatilalla elämään voi tehdä myös juhla- tai kokousvieraana. Tilavassa tuvassa tarkenee kesät talvet, ja puutarhaan mahtuu isokin joukko.

Tuomas ja Maisa haluavat Ollinahoan omannäköistään elämää. Tila on ollut aina ympäristölleen tärkeä: jo Tuomaksen mummo järjesti kursseja ja kutsui kyläläisiä koolle.

– Tämä tila on meillä vain lainassa, ja se laitetaan taas eteenpäin. Toivotaan, että oltaisiin puolivälissä sukupolvien jatkumoa eikä lopussa, Tuomas pohtii. ■

1

KOLME FAKTA

Ollinahon tila on perustettu 1596

– Ensimmäinen isäntä ei ollut Olli vaan Perttu. Nyt tilaa luotsaa 14. sukupolvi hänen jälkeläisiään. Ollinahossa asuvat Tuomas Laitinen, Maisa Juntunen sekä tyttäret Friida ja Tilda. Perheeseen kuuluu myös kaksi koiraa ja kaksi kissaa.

2

Ollinahossa on yhden robotin navetta – Navetassa on kuutisenkymmentä lypsävää. Lehmät viihtyvät modernissa navetassa ja laiduntavat kesäisin luomupelloilla ja metsälaitumilla.

3

Kangasniemen Koittila on vireä kylä – Toimiva kyläkoulu kokoaa ihmiset yhteen: siellä järjestetään myös tapahtumia ja hoidetaan yhteisiä asioita. Koittila valittiin Suomen vuoden kyläksi 2023.

KESÄTERVEISIÄ TILALTA

Millainen on tuottajan kesä Euroopan pohjoisimmalla maitotilalla? Entä viljatilalla Etelä-Suomessa? Mistä innostuu tuottaja idässä – ja mistä muodostuu kesän tunnelma Pohjanmaalla?

Pyysimme tuottajia eri puolilta Suomea kertomaan kesäsuunnitelmistaan ja jakamaan parhaat vinkkinsä tuotteliaaseen kesään.

TEKSTI: Viivi Tervonen, Kind Company

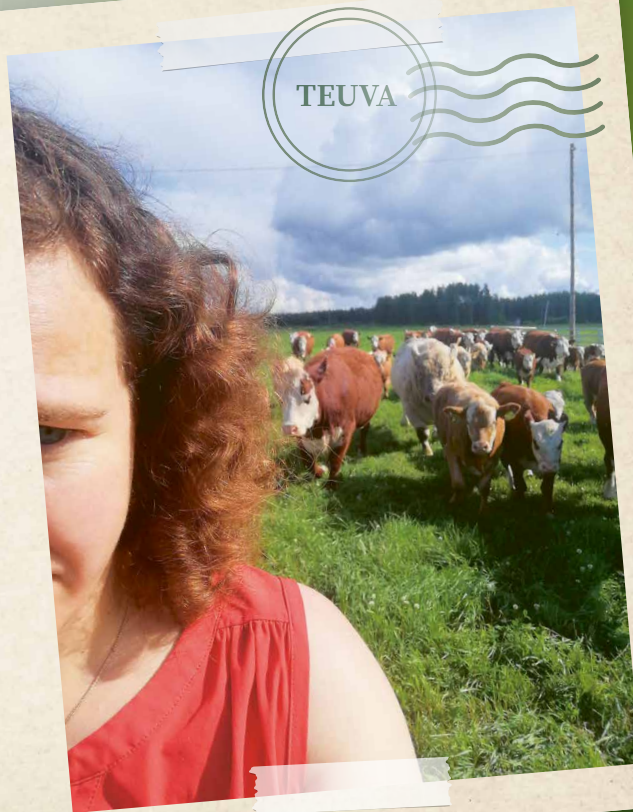
Terveisiä Pohjanmaalta

Meillä kesä on suurelta osin laidunnuksen aikaa. Sen onnistumista seurataan tarkasti, ja myönnetään, välillä vähän jännitetäänkin. On monta muuttujaa, jotka tekevät laidunnuksesta haastavaa: laidunalan riittävyys, oikea-aikainen siirtyminen kaistalta toiselle, peltojen kunto, ihmisten ja nautojen yhteistyö sekä sopivasti sadetta ja lämpöä.

Haluan muistuttaa kaikkia kanssatuottajia nauttimaan kesästä. Minulle iloa tuo esimerkiksi se, kun voin välillä pysähtyä rauhassa katselemaan eläimiä laitumella ja nähdä niiden ilon. Kun laidunnus onnistuu ja ruokaa riittää, syntyy kesän parhaita hetkiä. Kävely laitumilla, lohkon vaihto, nurmen tuoksu – silloin näkee konkreettisesti oman työnsä jäljen. Eläimet kuuluvat kesääni olennaisesti, mutta eivät vain työn vuoksi, vaan myös osana laakeaa pohjalaista peltomaisemaa. Niiden läsnäolo rauhoittaa ja tuo oikean kesän tunnelman.

Nurmen tuoksuista kesää!

Urpu Tanner-Koopmans
Aron tila

Hanhien häätöä etelässä

Meillä täällä etelässä alkukevään suurin haaste ovat olleet hanhet, jotka pyörivät jopa tuhansien yksilöiden parvina pelloilla syömässä syysviljoja. Niiden häätäminen on vienyt maaliskuun lopusta alkaen useita tunteja päivässä, muuten ne saattavat tuhota kasvustot kokonaan.

Ilman hanhiakin työtä riittää. Kuten varmasti monilla muillakin tuottajilla, myös meillä kesä tarkoittaa töitä lähes kellon ympäri. Olemme siksi pyrkineet lataamaan akkuja jo etukäteen, jotta jaksamme nyt tämän tiukimman työkauden paremmin.

Kesä on kuitenkin myös palkitsevaa aikaa – silloin korjataan kirjaimellisesti koko vuoden työn tulokset ja toivottavasti myös mahdollisimman onnistunut sato.

Tsemppiä kaikille kesän töihin!

Jussi Joutsiniemi
Joutsiniemen kartano

Yöttömät yöt Euroopan pohjoisimmalla maitotilalla

Nyt kun yölämpötilat pysyvät jo plussan puolella eikä lumi enää estä peltotöitä, voi sanoa, että meillä täällä Utsjoellakin on kesä. Vaikka kylvötyöt ja lehmien pääsy laitumelle tapahtuvat meillä myöhemmin kuin Etelä-Suomessa, pohjoisen kesä tarjoaa omat etunsa: lehmät ovat virkeämpiä ja ulkoilevat jopa 120 päivää, ja heinä kasvaa läpi yön.

Koen sijaintimme meille eduksi, vaikka yötön yö tuo toki myös haasteita. Työntekijöidemme on kesällä seurattava tarkemmin ajankäyttöään, sillä kellon unohtaa helposti, kun aurinko ei laske lainkaan. Työt vievät helposti mukanaan, mutta on hyvä muistaa myös levätä. Itse pidän pienen loman loppukesällä ja suosittelen samaa kaikille kollegoille – maakuntamatkailua, kalastusta tai mikä kenellekin on mieluisaa.

Valoisaa kesän aikaa!

Urho Guttorm
Guttormin tila

Havainnointia Itä-Suomessa

Niin kuin kaikkialla muuallakin, myös meillä kylvö, sikojen hoito ja erikoisuutena vielä puutarhamyymälä tekevät kesästä vuoden kiireisintä aikaa. Mutta kun peltotyöt on tehty ja puutarhamyymälän ovet suljettu, pääsemme hetkeksi hengähtämään. Silloin yritän itse ehtiä mökille ja kalaan.

Vinkkini kanssatuottajille on tämä: vaikka kiirettä pitää, kannattaa välillä pysähtyä seuraamaan kasvustojen ja maaperän pieniä viestejä. Itse havainnoin jatkuvasti, mitä kasveja pelloilla kasvaa. Tänä vuonna tein mielenkiintoisen havainnon siitä, kuinka paljon paremman rakenteen kerääjäkasvit tekevät peltomaan pintaan verrattuna alueisiin, joilta ne puuttuvat.

Vaikka vahingossa kylvämätön kaistale voisi tuntua virheeltä, itse näin sen ennemminkin oppimisen paikkana – se opetti jotain uutta maan rakenteesta. Juuri jatkuva oppiminen tekee tästä työstä mielestäni mielenkiintoista. Näenkin kesän parhaana aikana oppimiselle, havainnointien kautta.

Mukavia kesähetkiä!

Kasimir Kokkonen
Alapihan tila

Kesä on grillaajan parasta aikaa. Nappaa tästä talteen Atrian alkutuotannon henkilökunnan kotigrilleissa testatut reseptit ja yllätä perheesi!

KUVAT: Adobe Firefly

ATRIA POSSUN SISÄFILEE GRILLISSÄ

Tarvitset:

- Atria Possun Sisäfilee Naturell n. 500 g

Mausteet:

- 1 tl suolaa
- 1 rkl ruokosokeria
- 1 tl savustettua paprikaa
- 1 tl mustapippuri
- 1 tl valkosipulijauhetta
- 0,5 tl savusuolaa
- 0,5 tl chilihuuteita
- 1 tl juustokumina

Tee näin:

1. Ota sisäfilee huoneenlämpöön 1 tunti ennen grillausta.
2. Hiero sisäfileen pintaan maustesekoitus.
3. Aseta lihalämpömittari lihan paksuimpaan kohtaan.
4. Grilla filettä tasaisesti käännellen, kunnes sisälämpötila on 72–75 astetta.
5. Kääri filee folioon ja anna vetäytyä.
6. Leikkaa fileestä sormenpaksuisia siivuja ja valele pintaan BBQ Omenakastiketta sekä ripaus sormisuolaa.

ISTUVA KANA (BEER CAN CHICKEN)

Tarvitset:

- Kuvallisen tai kannellisen grillin
- 1 kokonainen Atrian kana
- 2 tölkkiä olutta (toinen kanalle, toinen grillaajalle)

Mausteet:

- Sitruuna-valkosipuli-sipuli-rosmariini-oliiviöljy seos
- Kuivamarinadi makusi mukaan

Tee näin:

1. Mausta kana täyttämällä se mausteseoksella. Hiero kanan pintaan kuivamarinadimaustetta.
2. Laita tipu istumaan avatun puolitäyden oluttölkin päälle, tai voit käyttää kyseiseen tarkoitukseen tehtyä grillaustelinettä, johon kaadat olutta.
3. Kuumenna grilli n. 150–180 asteeseen. Grilla epäsuoralla tulella kuvun alla n.1–1,5 h kanan painosta riippuen (n.1 h/kg). Oluesta vapautuva höyry kypsentää kanan mehevän herkulliseksi samalla kun nahasta tulee rapea.
4. Laita grilliin kanan kaveriksi vihanneksia, esim. paprikaa, sipulia, kesäkurpitsaa, tomaattia ja pottulohkoja, foliovuokaan n. ½ h ennen kanan valmistumista.
5. Mausta vihannekset yrteillä (esim. rosmariini, timjami, oregano) sekä suolalla, hunajalla ja oliiviöljyllä. Kyytipojaksi luonnollisestikin olutta, jos sitä sattuu olemaan vielä jäljellä.

MELONI-HALLOUMI-MANSIKKASALAATTI

n. 8 annosta

- 1 ruukku rucolaa
- 1 ruukku lehtisalaattia (esim. lollo rosso)
- 1 kg vesimelonia
- ½ kg cantaloupe- tai hunajamelonia
- ½ kg mansikoita
- 1pkt halloumi- tai grillijuustoa
- Öljyä halloumin paistamiseen

Kastike:

- ½ dl oliiviöljyä
- 3 rkl valkoista balsamicoa
- ½ dl minttua hienonnettuna
- Ripaus mustapippuria

Pilko salaattitarpeet rouheiksi paloiksi. Sekoittele niistä salaatti, paista halloumit kullanruskeiksi ja laita salaatin sekaan. Sekoita kastikeaineet keskenään ja kaada kastike salaatin päälle. Nauti lihan kanssa!

ATRIA PREMIUM NAUDAN DENVER STEAK N. 1,7 KG

n. 8 hengelle

Esivalmistelut:

Ota Denver Steak huoneenlämpöön hyvissä ajoin ennen grillausta, suositeltavaa vähintään 2 tuntia aiemmin. Näin liha on lähes huoneenlämpöistä.

Jos grillaat Denver Steakin hiiligrillissä, on tärkeää, että käytät hyviä hiiliä – mieluiten isoja paloja, ei murusia. Pienet hiilenpalaset palavat helposti liaksi ja lämmön hallinta karkaa käsistä.

Tee näin:

1. Grillaat Denver Steak ensin korkealla lämmöllä, jotta saat lihaan kauniin paistopinnan. Siirrä sen jälkeen liha epäsuoralle lämmölle: aseta hiilet grillin toiselle puolelle ja liha vastakkaiselle puolelle, jolloin liha ei ole suoraan kuumen liekin yläpuolella. Tällöin hiiligrillisi toimii kuin uuni.
2. Säädä ilmanottoaukot grillin kannessa ja pohjassa, niin että lämpötila pysyy noin 100–160 asteen välillä. Tavoittele noin 120 asteen lämpöä – jos lämpötila nousee hetkellisesti vaikka 160 asteeseen, sulje aukkoja, jolloin lämpö laskee pian takaisin.
3. Käytä lihalämpömittaria ja mittaa liha paksuimmasta kohdasta. Kun sisälämpötila on 50–54 astetta, (n. 1 h/kg) ota liha grillistä ja kääri se folioon. Anna vetäytyä folion sisällä 20 minuuttia.
4. Leikkaa liha ohuiksi siivuiksi ja mausta vasta lopuksi suolalla ja pippurilla. Halutessasi voit myös jättää mausteet kokonaan pois, sillä liha on maukasta jo yksinään!

**DENVER
STEAKIN
KAVERIKSI**

**HIILISUOSITUS:
MARIENBURG-
GRILLIHIILI**

JALAPENO COLESLAW

n. 8 hengelle

- 0,6 dl majoneesia (Hellmans)
- 0,6 dl ranskankermaa
- 0,3 dl tuoretta limemehua
- 1 jalapeno (siemenet poistettuna ja silputtuna)
- 1 valkosipulinkynsi (hienoksi raastettuna tai murskattuna)
- n. 800 g suikaloitua kaalia (n. 1 kokonaisesta kaalista)
- n. 120 g ohuiksi viipaloitua punasipulia
- 1 dl tuoretta korianteria, silputtuna
- 0,5 dl tuoretta ruohosipulia, viipaloituna
- 0,5 dl tuoretta lehtipersiljaa, silputtuna
- Karkea merisuola
- Vastajauhettua mustapippuria

Tee näin:

1. Sekoita kulhossa majoneesi, ranskankerma, limemehu, jalapeno ja valkosipuli. Lisää kaali, punasipuli, korianteri, ruohosipuli ja persilja ja sekoita tasaiseksi.
2. Mausta suolalla ja mustapippurilla. Anna tekeytyä noin 5 minuuttia. Tarjoile heti tai peitä astia ja jäähdytä jääkaapissa enintään 4 tuntia.

KESÄKSI A-KAUPASTA!

JOKA TILAN TARVIKKEET

- 1** Kaikkien rehukasvien paras kaveri säilymiseen: **KOFASIL DUO 5 X 50 G** 283,86 € **2** Valtavan pidetty kivennäisastia – ruokkijan sekä eläinten suosikki: **KIVENNÄISASTIA PRIDE OF THE FARM** 370,00 € **3** Kärpäsetön kesä – kyllä kiitos! **NAVETTA-RADAR 400 ML** tarjoushinta 15,10 €* (30 päivän alin hinta 16,32 €) **4** Näitä et vaihda, kun alkuun pääset: **GALLAGHER RING TOP POST 10 KPL** 56,99 € **5** FFP2-luokan hengityssuojain astetta paremmalla istuvuudella ja uloshengityssventtiilillä: **UVEX HENGITYSSUOJA 15 KPL** tarjoushinta 25,00 €* (30 päivän alin hinta 28,73 €) **6** **TEGERA 8801 INFINITY** – homma hanskassa ja hanskat... tässä! Koot 7-11. Tarjoushinta: 3,50 €* (30 päivän alin hinta 3,80 €) **7** **KEMVIT NESTESAIPPUA JA KÄSIHUUHE** – joka tilan ja talon suomalaiset käsihygieniatuotteet. Nestesaippua alk. 5,92 €. Käsihuuhte alk. 7,78 €. **8** Arjen takki kovaan käyttöön ja näyttöön – pesua pelkäämättä: **A-REHU TYÖTAKKI** 110,65 €

Hinnat sis. alv:n.

*Tarjoushinnat voimassa 31.7.2025 saakka

a-kauppa.fi

Suunnitelmallinen rehuyhteistyö nosti tuloksia lihasikaloissa

Rehupartneri-mallissa mukana olevilla tiloilla on havaittu keskimääräistä isompaa päiväkasvua ja tehokkaampaa rehun käyttöä.

TEKSTI: Harri Muilu, tuoteryhmäjohtaja, A-Rehu Oy
EDITOINTI: Salla López, Kind Company
KUVA: Tuukka Kiviranta

Sikatiiloille suunnatun Rehupartneri-yhteistyön tavoitteena on rehunkäytön tehostaminen, tuotantotulosten parantuminen sekä eläinten hyvinvoinnin varmistaminen. Nyt vuoden ensimmäiseltä kvartaalilta on saatu tuloksia, jotka vahvistavat mallin toimivuutta.

– Kun vertaillaan Rehupartneri-palvelumallissa mukana olevien atrialaisten lihasikaloiden tuotantotuloksia muiden atrialaisten lihasikaloiden tuotantotuloksiin, huomataan selkeitä eroja, tuoteryhmäjohtaja **Harri Muilu** sanoo.

Päiväkasvu oli Rehupartneri-tiloilla tasolla 1 073 g/pv ja muilla tiloilla tasolla 1 030 g/pv. Erotus päiväkasvussa oli siis 43 g/pv. Myös rehun käyttö on ollut tehokkaampaa: Rehupartneri-tiloilla 2,7 ry / lisäkasvikilo vs. muilla tiloilla 2,75 ry / lisäkasvikilo.

Vertailu tehtiin päiväkasvuseuran tietojen perusteella ajanjaksolla tammi-maaliskuussa 2025. Hieman yli puolet teurastetuista lihasioista tulivat tiloilta, jotka ovat Rehupartneri-toiminnan piirissä.

Parantuneet tuotantotulokset puhuvat mallin puolesta, mutta kehittämi-

senkin varaa löytyy: lihakkuus oli molemmissa vertailuryhmissä keskiarvon 58,7 % tuntumassa, mutta Rehupartneri-tiloilla se oli hieman alhaisempi.

HAUSSA PARAS HYÖTY REHUISTA

Rehupartneri-mallissa ruokintasuunnitelma optimoidaan tilan kulloiseenkin tilanteeseen sopivaksi. Tämä vaatii avointa tiedonvaihtoa ja säännöllisiä tilakäyn-
tejä.

Käynneillä käydään läpi muun muassa tuotantotulokset ja -tavoitteet, ruokinnan komponentit, ruokkijan tietokoneen asetukset

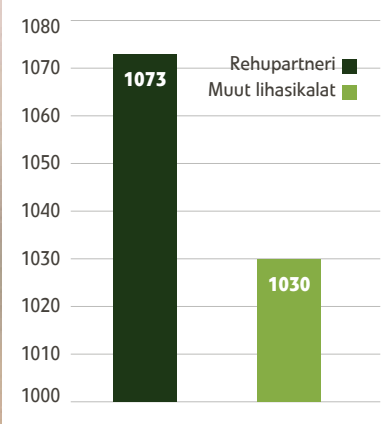
sekä kasvatusosastojen olosuhteet. Tavoitteena on löytää tuotantotuloksia tai muita tavoitteita rajoittavia tekijöitä ja sopia toimenpiteistä niiden kehittämiseksi.

Malli lanseerattiin, jotta kaikilla tiloilla olisi mahdollisuus onnistua.

– Rehustuksen onnistuminen vaihtelee tiloittain huomattavan paljon. Usein ruokinnan onnistumiseen vaikuttavia tekijöitä ei täysin tunneta tai niiden hallinta jää arjen kiireiden keskellä, Muilu kertoo.

Rehupartneriksi voi ryhtyä kuka tahansa A-Rehun kokonaisasiakas teu-

PÄIVÄKASVU G / PV

rastamosta riippumatta, vaikkakin atrialaisilla tiloilla toimenpiteiden vaikutuksia tuotantoon saadaan seurattua kattavammin. Hyvään kehitykseen johtaneet toimenpiteet jalostuvat toimenpide-ehdotuksiksi myös muille tiloille. ■

KIINNOSTUITKO?

Kysy lisää Atria Sika tuottajapalvelusta, puh. 020 472 7325 (pvm/mpm)

Ilmanlaatu ratkaisee Ammoniakki vaikuttaa sikojen terveyteen ja tuotantoon

Sikalan hyvä ilmanlaatu ei ole itsestäänselvyys vaan oikeiden valintojen ja arjen hallinnan lopputulos. Heikko ilmanlaatu altistaa niin eläimet kuin hoitajatkin terveysongelmille.

TEKSTI: Marko Övermark, asiakkuuspäällikkö, Atria Tuottajat **EDITOINTI:** Laura Kaski

Sikalan ilmanlaatu vaikuttaa suoraan sikojen hyvinvointiin, kasvuun ja tuotantotuloksiin. Yksi keskeisimmistä ilman epäpuhtauksista on ammoniakki, joka syntyy lannan hajoamisprosessissa. Liiallisina pitoisuuksina se voi aiheuttaa vakavia terveysongelmia sekä sioille että niiden hoitajille.

– Ammoniakki ärsyttää limakalvoja ja altistaa hengitystieinfektioille. Esimerkiksi keuhkokalvontulehdistusta aiheuttava APP voi levitä nopeasti, jos ilmanlaatu on heikko, kertoo asiakkuuspäällikkö Marko Övermark Atria Tuottajilta.

Huono ilmanlaatu ei näy vain sairastumisina vaan myös heikentyneenä rehuhyötysuhteena, kasvun hidastumisena ja lisääntyneenä lääkitystarpeena.

Hyvä ilmanlaatu parantaa myös hoitajien työolosuhteita.

Onneksi ongelmaan voi vaikuttaa, ja siihen kannattaa tarttua ennakoivasti.

Hyvä ilmanlaatu ei ole vain eläinten etu – se parantaa myös hoitajien työolosuhteita ja vähentää sairastu-

misriskejä. Pienilläkin muutoksilla voi olla suuri vaikutus.

– Ilmanlaadun parantaminen on investointi, joka maksaa itsensä takaisin parempana kasvuna, pienempänä lääkitystarpeena ja tyytyväisempinä eläiminä. ■

VIISI KÄYTÄNNÖN KEINOAA AMMONIAKKIPITOISUUDEN HALLINTAAN

1 LIETEKUILUJEN HALLINTA

Tyhjennä lietekuilit aina ennen uusien sikojen tuloa. Jos tyhjennys tehdään eläinten ollessa osastossa, varmista riittävä ilmanvaihto ja sulje tyhjennysputken tulppa heti. Huolimattomuus voi altistaa siat vaarallisille kaasuille. Huomaa, että jos sikalassa on alipaineinen ilmasto ja jos vain poistoa suurentaa, myös alipaine kasvaa.

2 LÄMMITYS ILMANVAIHTOA RAJOITTAMATTA

Syksy ja kevät näkyvät keuhkokalvotilastoissa. Usein ongelman taustalla on ilmanvaihdon rajoittaminen lämpimänä pysymisen toivossa. Parempi ratkaisu on lämmittää tarpeen mukaan ja säilyttää ilmanvaihto riittävällä tasolla.

3 MINIMI-ILMASTOINNIN TARKISTUS

Liian matala ilmanvaihto nostaa ammoniakkin, hiilidioksidin ja kosteuden tasoja. Näillä on suora vaikutus eläinten terveyteen. Tarkista, että minimi-ilmastointitaso on riittävä kaikissa olosuhteissa.

4 PESU, KUIVAUS JA ESILÄMMITYS

Pese osasto ja anna sen kuivua kunnolla ennen uusien porsaiden tuloa. Muista, että vaikka betoni näyttäisi pintakuivalta, sen kuivuminen kestää oikeasti pari päivää. Betoni haihduttaa niin kauan kuin se kuivuu, ja kuivuessaan se ei lämpene. Korkea ilmankosteus ei ole hyväksi taudinaiheuttajien ja tuottavuuden kannalta. Osaston tulee olla lämmin jo ennen eläinten saapumista. Huono tapa on tuoda uudet porsaat viileään osastoon ja odottaa, että siat nostavat lämpötilan oikeaksi. Silloin jälleen menetetään tuotantopotentiaalia.

5 RUOKINNAN OPTIMOINTI

Ylirokoista ja liiallista valkuainen lisäävät ammoniakkipäästöjä. Tarkista reseptit, analysoi viljat sekä komponenttien arvot. Vältä erityisesti lihasioilla loppuvaiheen ylisyyttä. Kuitulisä, kuten kaura, voi hillitä syöntiä ja parantaa ilmanlaatua.

Sikaketjussa vakaa tuotanto ylittää tavoitteita

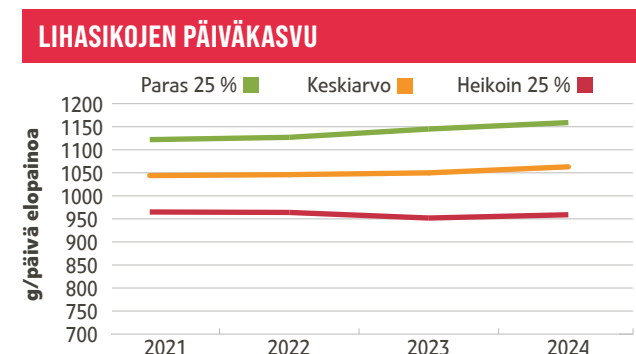
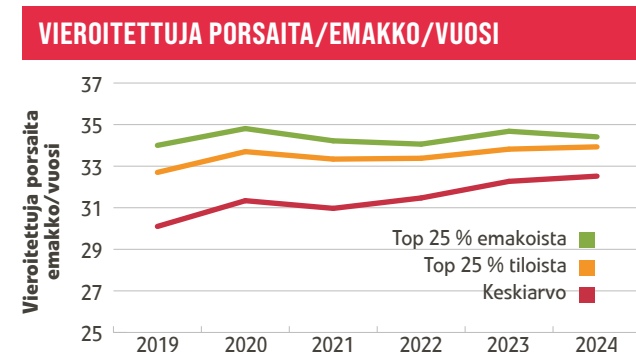
Atria Sika -ketjun tuotanto on vakiintunut korkealle tasolle. Emakoiden tuottavuus, porsaslaatu ja lihasikojen kasvu kehittyvät tasaisesti. Tavoitteet eivät vain täyty vaan ylittyvät.

TEKSTI: Niina Immonen, kehitysohjaaja, Atria Suomi KUVA: Tuukka Kiviranta

Atria Sika -ketjun emakoiden tuottavuus on vakiintunut erinomaiselle tasolle. Erityisesti kuolleisuuden vähentyminen ja tehottomuuspäivien hallinta ovat parantaneet tuotannon tehokkuutta. Koko ketjun tasolla 2 800 kilon teuraspainotavoite emakkoa kohden on jo ylitetty.

PORSASTUOTANNOSSA KESKITYTÄÄN LAATUUN

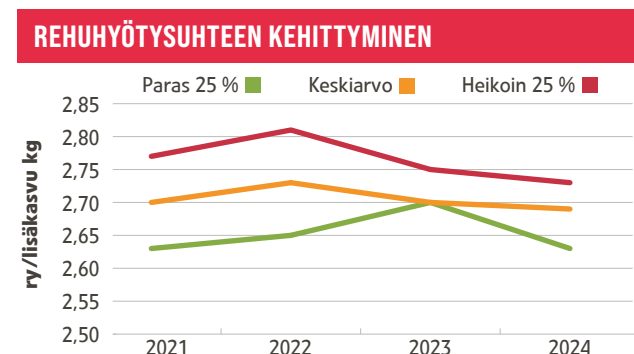
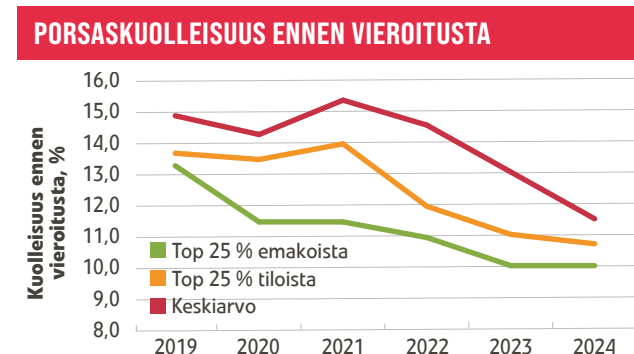
Porsastuotannossa vaihtelu tilojen välillä on pienentynyt, ja keskiarvot lähestyvät parhaiden tilojen tasoa. Paras neljännes emakoista vierotti 34,4 porsasta, kun koko ketjun keskiarvo oli 32,5. Tavoitteena on tuottaa tasalaatuisia porsaita, joilla on hyvä kasvupotentiaali. Positiivista on, että kehitys perustuu tehottomuuden ja kuolleisuuden vähenemiseen.

Porsimisprosentti lähentelee jo 90 %, ja yli puolet emakoista porsii vapaaporsituskarsinoissa – ilman, että porsaiden kuolleisuus olisi kasvanut.

LIHASIKATUOTANTO VAKAATA – PAINOPISTE REHUHYÖTYSUHITESSA

Lihasicojen tuotantotulokset ovat pysyneet tasaisina. Päiväkasvu on keskimäärin 1 060 grammaa ja lihakkuus 58,7 %. Rehuhyötysuhteen parantaminen on ollut kehittämisen painopiste, ja siinä on saavutettu käänne parempaan. Ilman lihantarkastusmerkintöjä olevien sikojen osuus oli noin 40,3 %. Optimaaliseen teuraspainoväliin päätyi 76 % sioista, ja parhaimmillaan luku on ollut yli 80 %. Tilojen painonhallinta on kehittynyt erinomaisesti. ■

Nyt niitä saa: soijattomia emakko- ja porsastäysrehuja

Agroxin rehutehdas Mynämäellä investoi tuotantoteknologiaan, jotta ilmastoa kuormittava tuontisoija voitiin korvata tehokkaasti muilla raaka-aineilla. Porsaat kasvavat uudella rehulla entiseen tapaan.

TEKSTI: Harri Muilu, tuoteryhmäjohtaja, A-Rehu Oy

Ihmisten ravinnon tuottamisessa on pitkään ollut painetta pienentää tuotantoon liittyviä ilmasto- ja ympäristövaikutuksia.

– Kotieläintuotanto on tärkeässä roolissa. Tuontisoijan käyttö valkuaislähteenä on perinteisesti ollut suuri kuormittaja, sillä soijan tuotannolla on tunnetut suorat ja epäsuorat vaikutukset tähän kuormitukseen. Erityisesti maankäytön vaikutukset ilmastomuutokseen ja luontokatoon ovat ilmeiset, kommentoi toimitusjohtaja **Antti Pusa** Agroxilta.

Soijattomuus on yksi merkittävimpiä keinoja alentaa rehustuksen ilmasto-vaikutuksia.

– Samalla voidaan varmistaa, ettei muutakaan negatiivisia luontovaikutuksia, kuten sademetsien tuhoutumista tapahdu, täydentää Atria Suomi Oy:n vastuullisuuspäällikkö Teija Paavola.

Hanke vaati rehutehtaalta mittavat investoinnit teknologiaan ja digitaalisiin ohjausjärjestelmiin.

LISÄÄ TEKNOLOGIAA JA ERILAISIA RAAKA-AINEITA

Agrox suunnitteli ja toteutti yhdessä A-Rehun kanssa merkittävän investoinnin, jossa keskeisenä tavoitteena on pienentää tuotantoeläinten rehuvalmistuksen ilmasto- ja ympäristövaikutuksia.

– Hanke vaati rehutehtaalta mittavat investoinnit teknologiaan ja digitaalisiin ohjausjärjestelmiin.

siin ohjausjärjestelmiin. Toiminnassa täytyy hallita huomattava määrä uusia kierrätys- ja sivuvirtakomponentteja, Pusa avaa viimeisintä investointia.

A-Rehun ratkaisu soijan korvaamiseksi porsastuotannossa perustuu monipuoliseen raaka-ainevalikoimaan, joista ohravalkuaisrehu ja kotimainen herne muodostavat määrällisesti suurimman osan. Uuden investoinnin myötä Agroxilla on valmius hyödyntää monipuolista raaka-ainepohjaa, jolloin A-Rehun ratkaisu ei ole sidottu vain muutamaa raaka-aineseen tai toimittajaan.

Investoinnin valmistuminen mahdollistaa sen, että A-Rehu voi toimittaa soijattomia emakko- ja porsasrehuja sekä Agroxin että Koskenkorvan tehtailta. Lih-

asioille soijattomia rehustusratkaisuja on ollut saatavilla molemmilta tehtailta jo pitkään. ■

AGROX OY

Agrox on Mynämäellä toimiva yksityisessä omistuksessa oleva rehutehdas. Tuotanto on alkanut vuonna 2016, ja on tällä hetkellä yli 60 miljoonaa kiloa vuodessa. Tuotanto jakautuu sikojen ja munioiden kanojen rehuihin. Sikarehuissa Agrox Oy toimii A-Rehun sopimusvalmistajana. Yhteistyö on alkanut vuonna 2016.

Soijaton rehu mahdollistaa hyvät tuotantotulokset

Väliporsas Oy:n välikasvattamossa kasvatetaan porsaita noin kahdeksasta kilosta noin 30–32 kilon välityspainoon. Tilalla siirryttiin soijattomaan ruokintaan vaihteittain maaliskuuhun aikana.

– Otimme soijattoman rehun käyttöön maaliskuun jälkimmäisellä puoliskolla, ja täysin soijattomaan rehuun päästiin huhtikuun viimeisellä viikolla. Siirtymä kesti siis noin kuusi viikkoa, mutta, näin jälkikäteen sen olisi voinut tehdä nopeamminkin. Kasvuun tai rehuhyötysuhteeseen rehunvaihdoilla ei ole havaittu olevan vaikutusta, kertoo **Esa-Matti Välimaa** Väliporsas Oy:ltä.

Tällä hetkellä Väliporsalla käytetään ruokinnassa Agroxin tehtaalla valmistettuja A-Rehun Liemi Startti, Liemi Ponteva ja Liemi Kasvu -täysrehuja sekä A-Rehu OVR:ää kaikissa vaiheissa. Tilalla käytetyt teolliset rehut on suunniteltu siten, että niiden energiaa ja valkuaisa täydennetään A-Rehun OVR:illä.

Naudan kasvattajat tarvitsevat hyviä vasikoita

Kun lehmät vähenevät, myös vasikoita syntyy vähemmän. Hyvien vasikoiden saatavuus kasvatustiloilla on entistä tärkeämpää. Maitotiloilla pikkuvasikan alkuhoito ja emolehmätiloilla vasikan elämän ensimmäisen puoli vuotta luovat pohjan teuraskasvatukselle.

TEKSTI: Sinikka Hassinen, johtaja, Atria Nauta; Tomi Karsikas, aluepäällikkö, Atria Nauta
KUVAT: Tuukka Kiviranta

Olemme analysoineet viime vuosien kasvu- ja teurastuloksia ja tämän perusteella korotimme ternivasikoiden risteytyslisä eri rotuisten eläinten lihantuotantokyvyn ja kasvatuksen kannattavuuden mukaan. Kaikkien liharotujen risteytyslisät nousivat ja nyt charolainen, simmental ja blondi tuottavat korkeimmat risteytyslisät.

Kannustamme maitotiloja edelleen lisäämään liharotusiemenen käyt-

töä ja ohjaamaan liharotusonnien valintoja mahdollisimman tuottavaan ja kannattavaan eläinainekseen. Liharotusiemennyksiä on mahdollista lisätä, kun lypsylehmien uudistukseen on täsmänä käytettävissä seksattua x-siemettä.

Muutimme huhtikuussa myös ternivasikoiden painohinnoittelua, joka palkitsee maitotiloja hyvästä vasikoiden ruokinnasta ja hoidosta. Kun vasikan paino ylittää 45 kiloa, jokainen lisäkilo

kasvattaa vasikan hintaa korotetuilla lisäkilorvauksilla. Tarkemmat hinnat löytyvät Tuottajan työpöydältä.

HYVÄ KASVU TUOTTAA PAREMMAN HINNAN

Nostimme toukokuussa myös pihvasikoiden hintaa oikeudenmukaisen tulojaon varmistamiseksi liharotuisten sonnien ja hiehojen kasvatusketjussa.

Hinnoittelumuutoksen myötä pihvi-loppukasvatuksen kannattavuus on tasaveroisessa asemassa maitorotuisten eläinten teuraskasvatukseen verrattuna. Haluamme kannustaa sopimusemotilojamme jatkamaan ja kehittämään tuotantoaan, jotta pystymme ylläpitämään naudanlihan tuotantoa Suomessa. Ilman hyviä vasikoita tämä ei ole mahdollista.

Hinnoittelumuutos palkitsee emolehmätiloja hyvästä vasikoiden ruokinnasta ja hoidosta. Pihvasikoiden tuotannossa kannattaa panostaa tilalle sopivaan ja tuottavaan eläinainekseen, hyvään laitumeen, hyvin sulavaan imetysaikaiseen säilörehuun, jota vasikoidenkin on mahdollista syödä, sekä

”Kun vasikan paino ylittää 45 kiloa, jokainen lisäkilo kasvattaa ternivasikan hintaa korotetuilla lisäkilorvauksilla.”

järkevään vasikoiden lisäruokintaan. Emoien maidontuotantokyvystä ja vasikoiden vahvasta ruokinnasta kannattaa huolehtia heti poikimakauden alusta aina vieroitukseen saakka.

Pihvasikoiden hintaa nostaa voimakkaaimmin elopainon mukainen hinnoittelu, myös yli 300 kg painavilla vasikoilla. Pihvasikoille maksetaan myös 20 euron päiväkasvulisää, kun vasikka on kasvanut vähintään 1 000 g/pv syntymästä välitykseen, ja lisä nousee suoraviivaisesti 20 euron portailla aina, kun päiväkasvu nousee 100 g. Päiväkasvulisään tuli myös uusi porras yli 1 600 g/pv kasvaneille vasikoille.

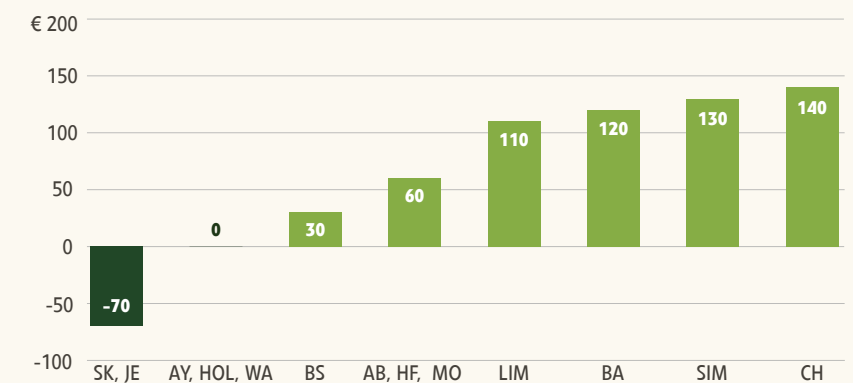
Pihvasikan perushinta määräytyy 140 kilon painossa. Vasikan isän rotu määrittää vasikan rotulisän, joka perustuu eri rotuisten eläinten lihantuotantokykyyn ja kannattavuuteen Atrian kasvatusketjussa viime vuosina. Pihvasikat, joilla isän rotu on limousin, charolainen tai blondi, saavat korkeimmat rotulisät.

PAINOHINNOITTELU TUKEE TEURASPAINOJEN NOUSUA

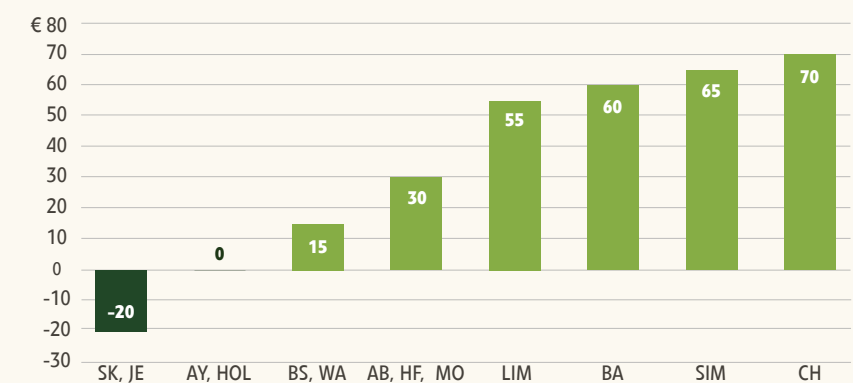
Hyvien vasikoiden ostohinta nousee myös kasvattajille, mutta kevään aikana tehdyt painohinnoittelun muutokset sonneilla ja hiehoilla vastaavasti tukevat nautojen kasvattamista korkeampiin teuraspainoihin.

Sonneilla painohinnoittelua on jyrkennetty 320 kilosta ylöspäin. Parhaan hinnan tuottaa 350–560 kg painava maitorotuinen tai risteytyssonni ja 370–630 kg painava pihvirotuinen sonni. Vastavasti teurashiehoilla teurashinta nousee merkittävästi, kun hiehon paino on vähintään 290 kg ja parhaan hinnan tuottaa vähintään 320 kg painava ruho, ilman ylärajaa. ■

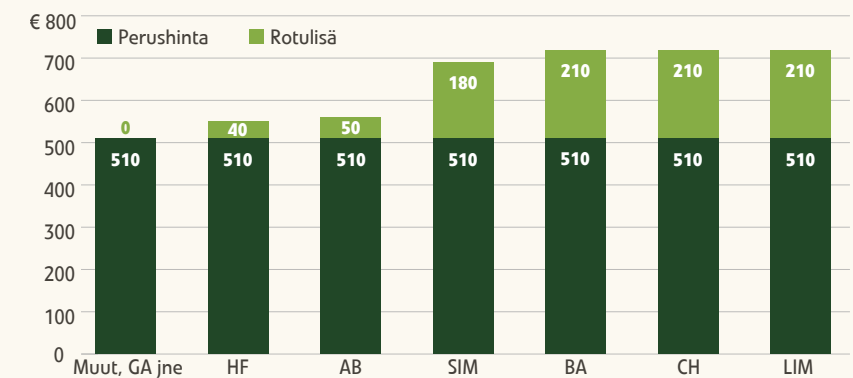
SONNIVASIKOIDEN RISTEYTYSLISÄT

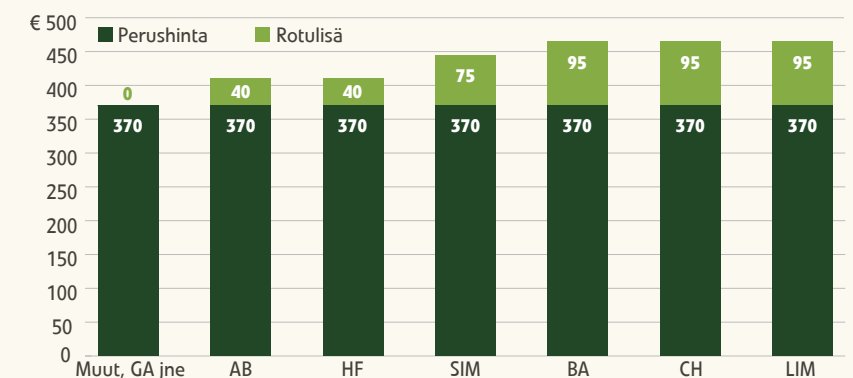
LEHMÄVASIKOIDEN RISTEYTYSLISÄT

PIHVISONNIVASIKOIDEN PERUSHINTA + ROTULISÄ

PIHVILEHMÄVASIKOIDEN PERUSHINTA + ROTULISÄ

14 miljoonan kilon kysymys: Miten turvataan kotimainen naudanlihantuotanto?

Kotimainen naudanlihantuotanto on käännekohdassa. Lypsylehmien ja emolehmien määrän väheneminen uhkaa laskea tuotantoa merkittävästi, vaikka kulutus pysyy korkeana. Onko kehityssuunta väistämätön – vai löytyykö ratkaisuja, joilla tuotantoa voidaan ylläpitää kestävästi?

TEKSTI: Tomi Karsikas, aluepäällikkö, Atria Nauta; Sinikka Hassinen, johtaja, Atria Nauta KUVAT: Tuukka Kiviranta

Lypsylehmien määrä vähenee Suomessa noin kolme prosenttia vuosittain, kun keskituotos kasvaa eikä maidon tuotantoa pyritä merkittävästi lisäämään. Kantar Agrin Maatilojen Kehitysnäkymät 2024 -tutkimuksen mukaan lypsylehmien määrä laskee vuoteen 2032 mennessä 36 000:lla, jolloin lehmiiä

olisi enää 197 000. Tämä tarkoittaa noin 10 miljoonaa kiloa vähemmän naudanlihaa vuodessa.

EMOLEHMIEN MÄÄRÄ UHKAA ROMAHTAA

Vuonna 1981 Suomessa oli vain 9 000 emolehmää. Sitkeällä tuottajien ja elinkeinon yhteistyöllä sekä yhteiskunnan tuella määrä nousi 66 000:een vuoteen 2022 mennessä. Nyt suunta on kuitenkin kääntymässä: ennusteen

mukaan emolehmien määrä laskee 42 000:een vuoteen 2032 mennessä. Tämä muutos vähentäisi naudanlihan tuotantoa noin neljällä miljoonalla kilolla.

Kehitysnäkymät-tutkimuksen ennuste vuoden 2025 naudanlihan tuotannosta on 83 miljoonaa kiloa, mutta kulutusennuste on 97 miljoonaa kiloa. Vuoteen 2032 mennessä tuotanto voi laskea 68 miljoonaan kiloon, mikä kasvattaisi tuontiriippuvuutta entisestään.

”Tuotannon laskua voidaan hillitää teuraspainoja kasvattamalla.”

MITEN TUOTANNON LASKUA VOIDAAN HILLITÄ?

Tuotannon laskua voidaan hillitää teuraspainoja kasvattamalla, vasikkahävikin puolittamisella, poistolehmien hyödyntämisellä sekä emolehmien määrän säilyttämisellä. Näillä toiminnoilla voidaan saavuttaa jopa 13 miljoonaa lisäkiloa.

Vuonna 2024 Suomessa teurastettiin noin 134 000 sonnia ja 64 000 hiehoa. Jos sonnien teuraspainoa nostetaan 20 kg ja hiehojen 30 kg, tällä teuraspainojen nousulla naudanlihan tuotanto kasvaisi jopa 4,6 miljoonalla kilolla. Luken NaSa-tutkimuksen mukaan hiehojen 300 kilon teuraspaino on realistinen ja ympäristönkin kannalta järkevä tavoite, kun ruokinnasta huolehditaan.

Vasikkahävikin puolittaminen toisi 3,7 miljoonaa lisäkiloa. Maitotiloilla vasikkakuolleisuus on noin 8 prosenttia ja emolehmätiloilla 6 prosenttia, mikä on lähes 22 000 vasikkaa vuodessa. On tärkeää tehdä toimenpiteitä, joilla hävikki voidaan puolittaa, koska se toisi merkittävän määrän lisäkiloja.

Vuonna 2024 lähes 19 000 lehmää poistui tuotannosta teurastamoiden sijaan Honkajoelle. Jos poistolehmiä saataisiin enemmän teurastamoihin, naudanlihan tuotanto voisi kasvaa jopa 2,9 miljoonalla kilolla.

Jos emolehmien väheneminen saadaan pysäytettyä tai edes puolittumaan, voidaan säilyttää jopa 3 miljoonaa kiloa naudanlihan tuotantoa vuositasona.

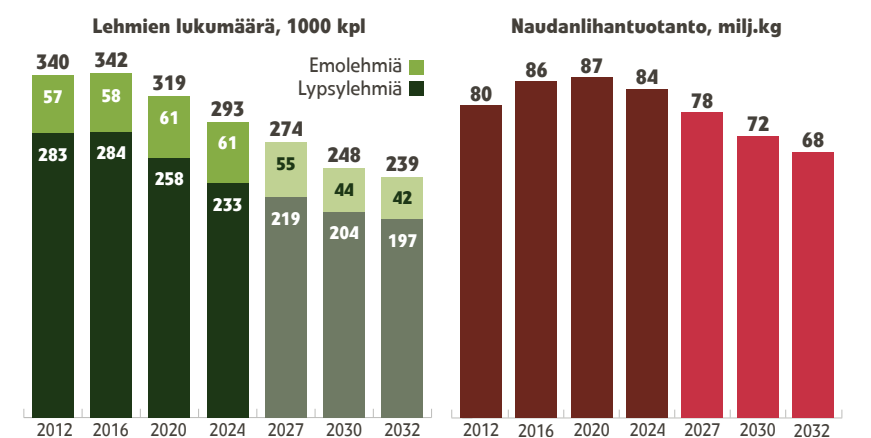
TULEVAISUUS TEHDÄÄN PÄÄTÖKSILLÄ

Ennusteet ovat skenaarioita – mahdollisia tulevaisuuksia. Ne eivät toteudu itsestään, vaan vaativat aktiivisia päätöksiä ja pitkäjänteistä kehittämistyötä.

Kysymys kuuluu: haluammeko tavoitella 7–13 miljoonan kilon potentiaalia, joka suomalaisessa nautakarjataloudessa on saavutettavissa?

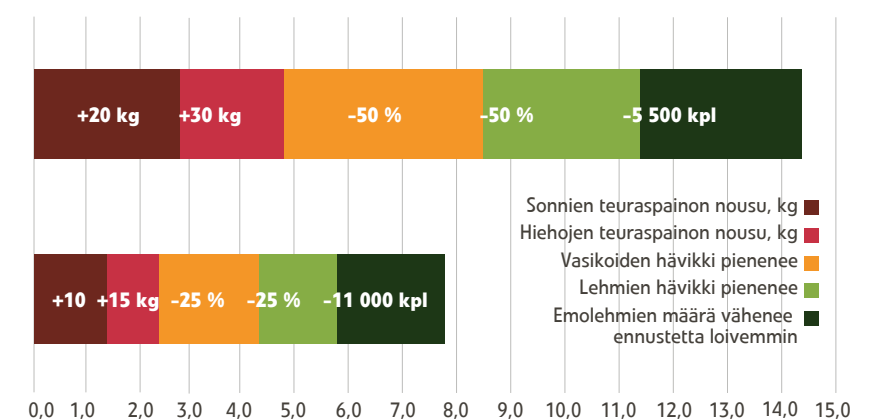
Naudanlihantuotannon tulevaisuus ei ole vielä kirjoitettu. Nyt on aika päättää, mihin suuntaan haluamme sen kehittyvän. ■

NAUDANLIHASKENAARIO

Lähde: Maatilojen kehitysnäkymät 2032 - Kantar Agri Oy

NAUDAN TUOTANNON LASKUN HILLINTÄKEINOJA SUOMESSA, MILJ. KG/V

PIHVIVASIKAT OPPIVAT laitumella resilienssiä kohdatessaan eri tilanteita ja asioita.

Pihvivasikoiden kasvukyky käyttöön

Pihvivasikoiden tuotanto emolehmätilalla on monenlaisten asioiden optimointia. Keväällä syntyneet vasikat myydään syksyllä, jolloin kesäajan hoidolla ja ruokinnalla on myyntitulokseen suuri merkitys.

TEKSTI: Susanna Vehkaoja, kehityspäällikkö, Atria Nauta KUVA: Mervi Turunen

1. PARAS PIHVIVASIKKA SYNTYY POIKIMA-AJAN ALUSSA

Tavoitteeksi emolehmätilalla kannattaa asettaa noin kahden kuukauden tai sitä lyhyempi poikimakausi ja mahdollisimman moni lehmistä poikimaan ensimmäisten viikkojen aikana. Parhaat vasikat syntyvät silloin, kun keli on vielä sopivan kylmä eikä pököjä ole niin paljon riesana. Hedelmällisimmät hiehot syntyvät näistä ensimmäisistä ja säännöllisesti poikivista emoista ja ne myös saavuttavat helpoimmin astutuspainon seuraavana vuonna.

2. TIIVIIN POIKIMAKAUDEN PANOKSET KOHDILLEEN

Mitä suuremmat kivekset sonnilla on vuoden iässä, sitä hedelmällisempi se on itse, ja sitä varhemmin sen tyttäret tulevat sukukypsiksi ja saavuttavat as-

tutuspainon. Jos yhden sonnin astutusryhmä kasvaa yli 20 naaraan, tiinehtymisten venymisen riski kasvaa. Alle 2-vuotiaalle siitossonnille ei pitäisi antaa enempää astuttavia kuin mitä sillä on ikää kuukausina.

Parhaat vasikat syntyvät silloin, kun keli on vielä sopivan kylmä.

3. LIIAN HELPOT POIKIMISET PIENENTÄVÄT VASIKKATILÄ

Hyviin vasikan kasvuihin tarvitaan myös vanhemmilta perityt kasvugeenit. Hiehosonnilla ei yleensä ole erityisen hyvä kasvukyky ja siksi sellaisen

käyttö lehmien astuttamiseen on lehmäresurssin tuhlausta. Parempi olisi siementää hiehot, jos ei ole mahdollista pitää kahta sonnina. Siitossonnin valinta jatkuvasti poikimahelpous edellä saattaa jopa kaventaa lehmiä, vaikeuttaa poikimisia ja laskea lehmien periyttämää kasvupotentiaalia sekä lihakkuutta.

4. VASIKAN KASVU ALKAA JO SIKIÖVAIHEESSA

Emojen karkearehu on muutettava ravintoarvoiltaan paremmaksi jo ennen poikima-aikaa. Jos emon maitotuotuskäyrä ei pääse nousemaan heti poikimisen jälkeen, ei se nouse riittävästi myöhemminkään. Sikiöaikainen ravinnonpuute voi aiheuttaa muutoksia vasikkaan niin, ettei mikään ruokinta myöhemmin enää asiaa täysin korjaa. Tällaiset ympäristön aiheuttamat ns. epigeneettiset muutokset geenien toiminnassa voivat siis periytyä sukupolvelta toiselle ja näkyä jälkeläisten ilmiänsä.

5. MITÄ KOVEMPI KASVU, SITÄ TÄRKEÄMPIÄ KIVENNÄISET

Seleeni ja E-vitamiini yhdessä suojaavat emoa ja vasikkaa monenlaisilta tulehduksilta ja puutoksilta, jotka aiheuttavat useimmiten vasikoiden huo- noa alkuunlähtöä ja pahimmillaan vasikoiden kuolemia. Seleeni imeytyy

paremmin emon kautta sikiöön kuin maidosta vasikkaan. Mitä kovempia kasvuja vasikoille tavoittelee, sitä tärkeämpää on varmistaa nivelten ja kudosten kehittyminen sekä varmistaa tasapainoinen kivennäisten ja hiven- aineiden saanti. Kivennäissäkit kannattaa käyttää pois ennen niiden vanhenemista.

6. TARTUNTAPAINEN PIENEMMÄKSI

Samassa poikima-ajan ryhmässä ei kannata pitää liian suurella iäkerolla olevia vasikoita, koska vanhemmat vasikat tartuttavat helposti nuoremmat. Kahdenkin kuukauden ikäero on jo paljon. Vaikka vasikat eivät sairastuisikaan kunnolla, voivat pienemmätkin tulehdukselliset leikat kasvaa. Loispaine on suurempi nuorimmilla vasikoilla, jotka esimerkiksi syntyvät suoraan laitu- melle.

7. KAISTAL AidunnuKasvatTAa VASIKKAA

Lehmä on laiska kävelemään pitkiä matkoja juomaan. Mitä enemmän lehmä juo, sen paremmin se tuottaa mai-

toa ja vasikka kasvaa. Kaistalaidunnuk- sessa vesi on automaattisesti lähellä ja laitumen ravintoarvo ja maittavuus parhain mahdollinen. Vasikatkin in- nostuvat laidunnuksesta, kun kaistan- vaihto aktivoi koko laumaa syömään tehokkaasti. Laidunlohkot kannattaa pilkkoa niin pieniin osiin, että eläimet syövät ne 12 sentin lopetuskorkeuteen viimeistään 3–4 päivän sisällä.

8. KASVAVANA VÄLITYSAUTOON

Aloita vasikoiden sopeuttaminen vie- roitukseen hyvissä ajoin. Vasikka, joka osaa syödä säilörehua ja väkirehua vie- roituspäivästä alkaen, kasvaa myös odotellessaan noutoa välitykseen. Vä- kirehuruokinta on aloitettava vähin- tään kuukausi ennen vieroitusta. Jos laidunrehu loppuu, on huolehdittava, että säilörehu on riittävän sulavaa ja että vasikoilla on tilaa syödä. Siinä vai- heessa, kun laidunrehu on loppunut ja nuorimmat ovat saavuttaneet 4 kuu- kauden iän, on syytä vieroittaa vasikat, koska pelkkä maidon ja väkirehun yh- distelmä ei ole niille terveellinen. ■

TYÖN SÄÄSTÖÄ TIIVIISTÄ POIKIMAKAUDESTA:

- poikima-ajan valvonta helpottuu
- työmäärä poikimista kohden vähenee
- emot voidaan ruokkia tuotantokauden mukaan
- syntymäpainot eivät nouse ruokinnasta johtuen
- mahdollinen nupoutus helpompi hoitaa
- siementäminen edullisempi toteuttaa, kun kiimat ilmenevät ryppäinä
- tiineystarkastus voidaan toteuttaa optimaalisesti kerralla
- muiden töiden suunnittelu ja lomalle lähtö helpompaa

KUN VASIKAT SAMANIKÄISIÄ:

- laidunkauden voi aloittaa ja lopettaa yhtä aikaa
- lisäruokinta ja vieroitus on helppo aikatauluttaa
- suuremmat myyntierät, nopeampi haku välitykseen
- uudistushiehojen valinta helpottuu
- vasikat ovat terveempiä
- kaikki näytteenotot ja määritykset sujuvat (sierainlimat, genotyyppitys)
- tarkkailupunnitukset helpottuvat

Kivennäinen maistuu parhaiten lempiastiasta – ja se, jos joku on tärkeää

Laidunkauden resepti imettävälle emolehmille, vasikoille ja hiehoille: 2 säkkiä A-Rehun Laidunkivennäistä ja ½–1 säkki Vahva Vitamiini Seleeni E:tä kivennäisastiaan sekoitettuna tai vuorotellen.

Astiaan mahtuu jopa 60–70 kg kerralla – vähemmän täyttöä, vähemmän työtä, ei hävikkiä. Kivennäinen pysyy kuivana ja puhtaana. Ja jokainen kilo menee hyötykäyttöön.

Lue lisää: a-rehu.fi

KIVENNÄISASTIA PRIDE OF THE FARM

Valtavan pidetty kivennäisastia – ruokkijan sekä eläinten suosikki
370,00 €

 A-REHU

Pienryhmässä ideat ja ongelmat jaetaan kollegoiden kesken

PÄIVÄN KOHOKOHTA on tilakierros, jota isännöi Santeri Yli-Karjanmaa. Kiinnostusta herättää varsinkin MTY Karimon tuore rakennusprojekti, jossa pihan perälle tehdään uusia rehusiiloja

PÄIVÄN ALUSTUKSEN pitää palvelupäällikkö Riitta Punkari Fabalta. Aiheesta syntyy vilkas keskustelu.

MAIDONTUOTANNON PIENRYHMÄLÄISET vasemmalta oikealle: Jaakko Ilkka, Tommi Harju, Bartje Harmoinen, Tuomo Autio, Santeri Yli-Karjanmaa, Kalle Fält, Arttu Laitila ja Juhani Pitkäranta.

”Meidän kesken ei ole salattua tietoa.”

Vertaistuki, asiantuntijatieto ja tilavierailut tekevät ryhmätöinnasta arvokkaan osan arjen kehittämistä. Maidontuottajien pienryhmässä keskusteltiin huhtikuussa hedelmällisyydestä.

TEKSTI: Pirjo Latva-Mantila KUVAT: Helmiina Hyvärinen

Santeri Yli-Karjanmaa lataa kahvipannua. Hanketyöntekijät Jaakko Ilkka ja Bartje Harmoinen nostavat pöydälle berliininmunkki- ja jogurttijuomalaatikat. Yli-Karjanmaan talossa Ilmajoella kokoontuu kohta keskusteluryhmä, jossa on mukana joukko eteläpohjalaisia maidontuottajia. He ovat tavanneet syksyn 2024 ja kevään 2025 aikana neljä kertaa. Nyt alkamassa on ryhmän viimeinen tapaaminen, joka aloitetaan tuttuun tapaan kahvitelulla ja akuuteimmilla kuulumisilla. Päivän varsinaisena aiheena on hedelmällisyyden tunnusluvut. Alustajaksi on saapunut Faban palvelupäällikkö Riitta Punkari, joka aloitti neuvojana jo yli 40 vuotta sitten. Datalla johtaminen on ollut ryhmän tapaamisissa kantavana teemana. Tä-

hän mennessä on käyty läpi muun muassa nurmenkorjuuta, konekustannuksia ja muita talouden tunnuslukuja. – On puhuttu rehunkorjuun strategioista, konekustannuksista ja asioista, joita rehunteossa voisi kehittää. Kuuntelemme aina ryhmän toiveita, Jaakko Ilkka selvittää.

”Ryhmässä on tullut mukavasti ajatuksia eri näkökulmista.”

VILKAS KESKUSTELU TIINEHTYMISESTÄ

Kokoontumiset järjestetään mahdollisuuksien mukaan osallistujien omilla

tiloilla, jolloin kunkin tilan käytäntöihin päästään tutustumaan paikan päällä. Tällä kertaa vuorossa on Yli-Karjanmaan tila MTY Karimo, jota Santeri Yli-Karjanmaa isännöi yhdessä Aleksijveljensä ja vanhempiensa kanssa. Tiinehtymisestä syntyy vilkas ja avoin keskustelu Punkarin kannustamana: kokemuksia jaetaan ja ongelmia avataan. Osa on käynyt tilasiemennyskurssin, osalla se on jäänyt muiden kiireiden takia kesken. – On niin paljon muuta touhua ollut, että se on jäänyt näyttöä vaille valmiiksi, selvittää vimpeliläinen Tommi Harju. Luomumaitoa tuottava Tuomo Autio Korttesjärveltä kertoo olevansa tismalleen samassa vaiheessa. Hän ehdottaa Harjulle kisaa siitä, kumpi ehtii saada ensiksi paperit kurssilta.

UUSIA IDEOITA JA AJATUKSIA TEKEMISEEN

Niin ikään luomumaitoa tuottava Juhani Pitkäranta pitää kollegoilta saatavaa vertaistukea olennaisena. – Usein se muiden tuottajien näkeminen ja kuuleminen on vähintään yhtä tärkeää kuin itse asia, jota tapaamisessa käsitellään. Ryhmässä on tullut mukavasti ideoita ja ajatuksia eri näkökulmista, kiittää Pitkäranta, joka on isännöinyt Peräseinäjoen Loukun kylässä sijaitsevaa kotitilaansa vuodesta 1999. Pitkäranta kuuluu myös luomutuottajien omaan pienryhmään. – Tässä datalla johtamisen ryhmässä oli kiinnostavaa kuulla vähän erilaisia ajatuksia ja tutustua tuottajiin, joita ei ole aiemmin tuntenut. Yksi tämän ryhmän tapaamisista järjestettiin Pitkärannan tilalla, jota isäntä esittelikin mielellään. – Aina pitää olla vähän ylpeä omista aikaansaannoksistaan. Arttu Laitila Kuortaneelta kuuntelee herkällä korvalla kollegojen ajatuksia. – Tällainen ryhmätöiminta antaa uusia toimintamalleja: mitä asioita pystyy ottamaan enemmän huomioon omalla tilalla. Välillä huomaa, että itsellä on kehitettävää ja toisinaan taas, että tekee

itse paremmin tai vähän eri tavalla kuin muut. Kun tällaisella porukalla kohdataan, aina kaikki saavat jotakin. – Meidän kesken ei ole salattua tietoa, emmekä kilpaile toistemme kanssa. Mielellään jaetaan juttuja, Laitila lisää. Samaa mieltä on Kalle Fält Ilmajoelta. – Parasta antia on juuri tämä vuorovaikutus. Porukka on ollut hyvin avointa, hän kiittää.

PÄIVÄN KOHOKOHTA: TILAKIERROS

Kun parin tunnin vilkas keskustelu on saatu pakettiin puolen päivän tienoilla, on aika siirtyä ulos ja pukea suojahaalarit päälle, sillä vuorossa on päivän kohokohta: tilakierros. Porukka marssii Santeri Yli-Karjanmaan perässä tutustumaan vuonna 2005 rakennettuun ja 2020 laajennettuun kahden robotin navettaan sekä vasikoiden ja nuorkarjan tiloihin. Kysymyksiä ja keskustelua riittää karjanhoidosta ja varsinkin rehuauman rakentamisesta niin, että juttelua päätetään jatkaa vielä lounaalla Ilmajoen Krouvissa. ■

Euroopan unionin osarahoittama

Pienryhmät kiinnostavat kehityshaluisia

Pienryhmätöinnillä on Atria ketjussa jo pitkät perinteet. Parhailaan on meillä nautakarjatilojen kehittämiseen tähtäävät, EU:n osarahoittamat Nauta ja Maito Länsi sekä Nauta ja Maito Itä -hankkeet, joiden toteutuksesta vastaavat Nautasuomi Oy, Osuuskuunta Maitosuomi ja Pohjanmaan Liha ja ProAgria Itä-Suomi sekä Märe 2.0 -hanke Osuuskuunta Tuottajain Maidon kanssa ja Mestisyvä Nauta ja Maito -hanke Osuuskuunta Pohjolan Maidon kanssa.

Vuonna 2024 alkaneet hankkeet kestävät vuoden 2027 kevääseen. Keväällä 2025 hankkeisiin liittyen oli kokoontunut yhteensä jo kymmenisen ryhmää. Eri aihepiireihin keskittyneet pienryhmät ovat avoimia kaikille tuottajille, ja niihin voi hakea mukaan verkossa oman mielenkiinnon mukaan.

– Ryhmä voi tavata esimerkiksi huoltoaseman kokoustiloissa, jolloin päivän aiheelle jää vähän enemmän aikaa. Jos tehdään tilavierailu, sitten keskitytään enemmän siihen. Tilavierailut muiden ryhmäläisten tiloille ovat aina kiinnostavia, kertoo hanketyöntekijä Jaakko Ilkka.

Noin viisi kertaa kokoontuvissa ryhmässä on mukana 5–10 tuottajaa. Hanketyöntekijät toimivat alustajina, minkä lisäksi kokoontumisissa voi olla mukana eri alojen asiantuntijoita.

Pienryhmätöimintään hakeutuneita tuottajia kiinnostavat erityisesti kannattavuuden parantuminen ja uudet vinkit omaan tuotantoon. Tuottajien välillä on syntynyt myös yhteistyötä.

”Koirat ymmärtävät nautoja paremmin kuin ihmiset.”

Koulutettu paimenkoira tekee monen ihmisen työt

Nautojen paimennus koirilla edistää eläinystävällistä maataloutta. Paimennusta treenattaessa viidessäkin minuutissa ehtii tapahtua paljon.

TEKSTI: Tuulevi Aschan KUVAT: Anna-Katri Hänninen

PAIMENNUS ON yksi esimerkki eläinten käsittelyn kehittämisestä, sanoo Märe 2.0 -hankkeen vetäjä Anniina Holopainen.

BORDERCOLLIE PEKKO jarruttelee ja liikkuu levottomasti ennen kuin kipinä paimentamiseen syttyy.

HEIKKI TEITTINEN kutsuu pyöreäksi aidattua treenitarhaa turvallisiksi luokahuoneeksi, jossa treenaaminen on hallittua.

Aurinko lämmittää Juvan Muumaa-tilan keväistä laidunta, jolla parikymmentä osallistujaa seuraa silmä tarkkana hiehojen ja paimenkoirien yhteistyötä.

Aluksi **Heikki Teittinen**, yksi tilan kolmesta osakkaasta, ja Märe 2.0 -hankkeen vetäjä **Anniina Holopainen** johdattelevat osallistujat nautapaimennuksen perusteisiin.

- Ensin opetellaan lukemaan nautoja. Kyse ei ole pelkästään koirien kouluttamisesta, vuoden 2023 nautapaimen-tittelin kisanut Holopainen painottaa.
- Naudat ovat ympäristöön, toisiinsa ja ihmiseen reagoivia laumaeläimiä.

PERUSTEITA HALTUUN IHMISOHJAUKSELLA

Ensin hiehoja ohjataan ilman koiria kolmen hengen ryhmissä. Osa porukasta havainnoi hiehoryhmän siirtämistä ja sen jakamista kahtia. Seuraavaksi saman homman hoitavat koira ja sen ohjaaja.

Kuopiolainen **Marianne Punkki** astuu treenitarhaan vuoden ikäisen bordercollie **Pekon** kanssa. Pekko osaa jo joitakin käskyjä, mutta sitä ei ole vielä varsinaisesti koulutettu. Koira jarruttelee, liikkuu levottomasti, painaa pään alas ja nuuhkii maata.

– Sillä sauhuaa päässä, koiran sijais-toiminnot hyvin tunteva Teittinen hymähtää.

Kun Punkki ohjaa koiraa kevyillä eleillä ja lyhyillä käskyillä, koiran askel kevenee ja katse terävoituu. Pekko painuu matalaan paimennusasentoon. Kipinä on syttynyt.

PAIMENNUS ON KOIRALLE MIELEISTÄ TYÖTÄ

Paimennustreeni ei vaadi tuntikausien jyystöä, Heikki Teittinen kuvaa.

– Viidessä minuutissa tapahtuu paljon. Kerrallaan harjoitellaan enintään vartti. Treenien onnistuessa koira alkaa jo kolmen kerran jälkeen hoksata, mistä on kyse.

Paimennus on ihmisen ohjaamaa eläinten välistä vuorovaikutusta.

– Koirat ymmärtävät nautoja paremmin kuin ihmiset, Holopainen huomauttaa.

– Ihminen auttaa koiraa viettämään vahvistamisessa. Koira puolestaan haluaa työskennellä ihmiselle ja nauttii siitä.

PAIMENKOIRA – KÄYTTÄMÄTÖN VOIMAVARA?

Hankasalmella emolehmitilaa pitävä **Pauliina Paatelainen** haluaisi lanchashirenkarjakoira Anteron mukaan tilan töihin. Paimennusinto kasvoikin kurssipäivän aikana.

– Nautojen pakoetäisyyden tajusin kunnolla ihmisohjausta harjoitellessa. Porukassa ajatuksetkin vahvistuvat, Paatelainen sanoo.

Aitauksessa koira hoitaa kolmen ihmisen työt. Laitumella se urakoi jopa 13:n ihmisen edestä. Teittinen haluaisikin nähdä enemmän osaavia ja koulutettuja paimenkoiria tiloilla.

– Ne ovat lajinnukaisen eläinten käsittelyn iso käyttämätön voimavara, hän kiteyttää.

– Meidän tilalla nuorkarja ja umpilehmät ovat laidunruokinnassa melkein viisi kuukautta vuodessa. Lypsylehmät ul-

koilevat myös talvella. Teemme koirien kanssa karjan siirtoja liki päivittäin.

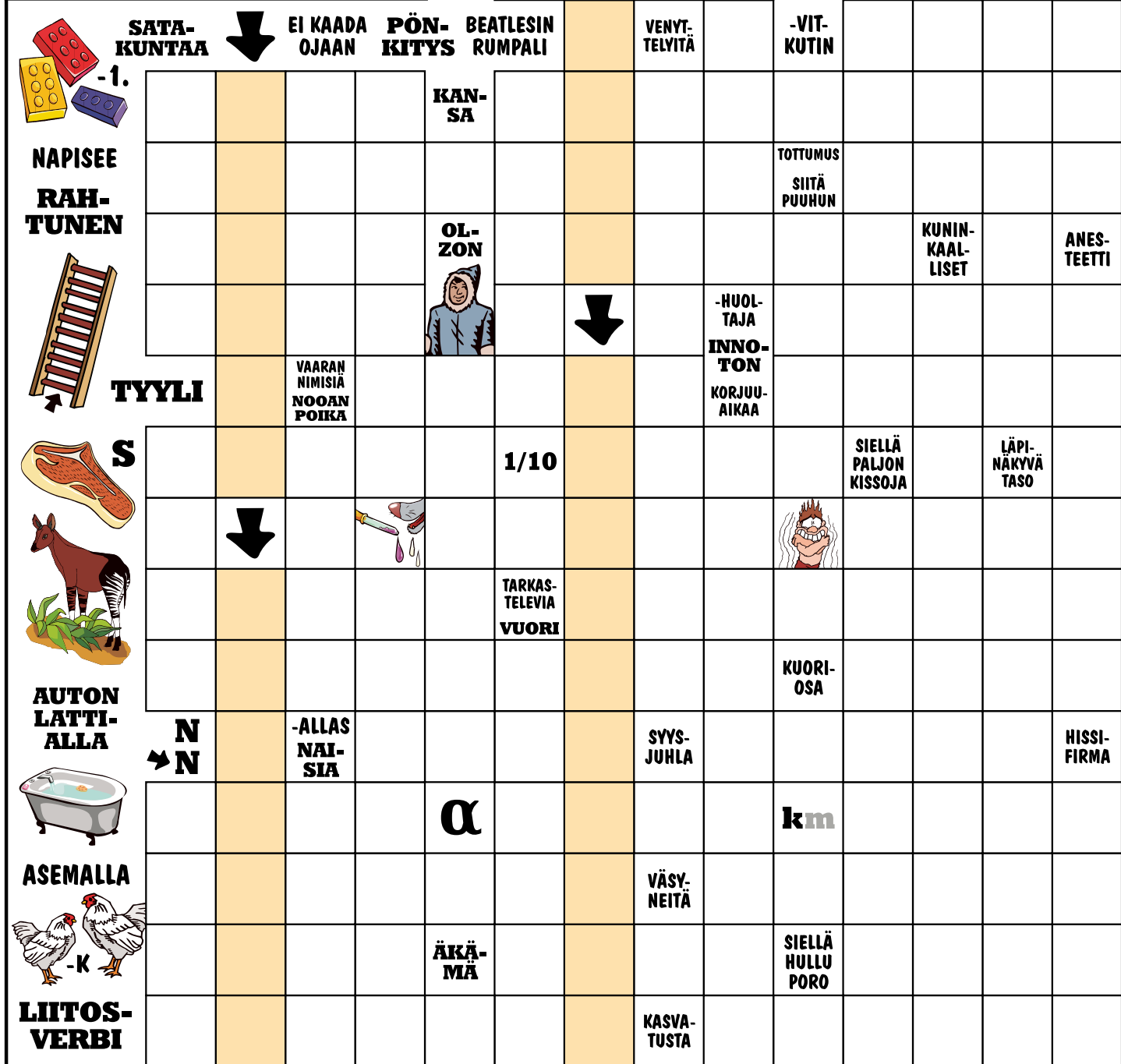
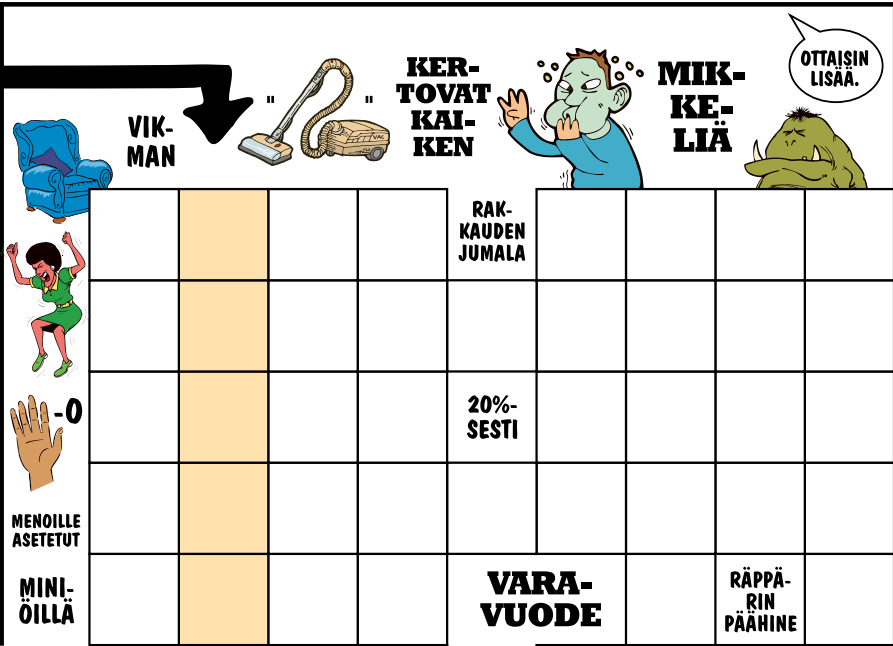
Työlinäyte saadaan viereisellä laitumella, jossa kokenut paimenkoira **Bob** hakee laitumen takalaitaan ehtineet naudat takaisin navetan tuntumaan. Bordercollien tuntivauhti voi nousta jopa 50 kilometriin. Se on yksi nopeimmista koiraroduista ja yleisin paimenkoira. Toiseksi eniten Suomessa on kelpie-rotuisia paimentajia.

Tiloilta löytyy 800–1 000 työikäistä koiraa, ja samalla tilalla niitä on yleensä useampi. Suomen Paimenkoirayhdistyksen rekisteröimä paimenkoira on maatalousverotuksessa vähennyskelpoinen niillä tiloilla, joissa karja laiduntaa. ■

MÄRE 2.0

- Paimennuspäivän organisoivat Märetiloissa tulevaisuus 2.0 -hanke yhdessä Etelä-Savon Karjakerhon ja Suomen Paimenkoirayhdistyksen kanssa.
- Hankkeen tavoitteena on kehittää maatiloiden toimintaa kohti ympäristökestävää, tuottavaa ja eläinystävällistä maataloutta.
- Vuoteen 2026 jatkuvaa hanketta osarahoittaa EU:n maaseuturahasto. Sitä toteuttavat Nautasuomi Oy ja Osuus-kunta Tuottajain Maito.

					2		6	4
	7	6	4				2	3
	9					8		
8				6			1	
					7	3		
9					1	7		
				1		2		9
		9		8			3	
		3		9	4	6	8	1

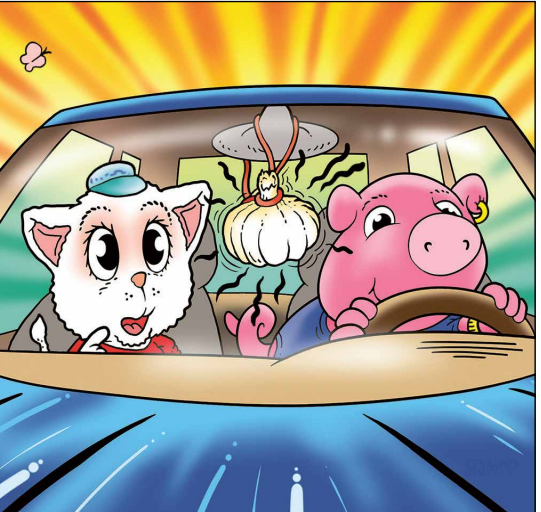
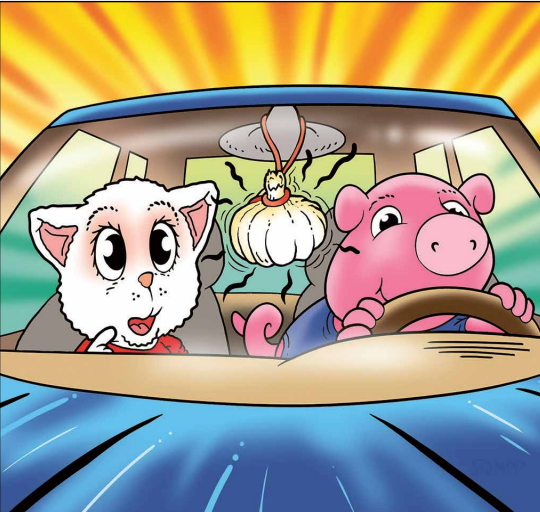
Täytä tyhjät ruudut numeroilla 1-9 niin, että jokainen numero esiintyy jokaisella pysty- ja vaakarivillä vain kerran ja jokaisessa yhdeksän ruudun ruudukossa vain kerran.

[illegible]

Täytyä tyhjästä ruudusta ykkösillä ja nolilla. Jokaisella vaaka- ja pystyriivillä täytyy olla sama määrä ykkösiä ja nollija, mutta samaa numeroa saa olla peräkkäin korkeintaan kaksi. Sama ykkösten ja nollien yhdistelmä saa esiintyä vain yhdellä vaaka- tai pystyriivillä.

6x			8x
4÷	10+		
			6x
7+			

-dokussa täytetään ruudut niin, että jokainen numero esiintyy jokaisella raa- ja pystyriivillä yhden kerran. Kehystetyn alueen ensimmäisessä ruudussa on summa, johon pyritään, ja laskutoimituksen merkki. Kehystettyä aluetta liittyvien numeroiden avulla muodostaa haluttu summa laskutoimituksen jälkeen.

Mikä pienistä kuvioista vastaa ison kuvion ääriviivoja?

I B C E K A S O P
 H N I R L A N T I
 O L D U A V Ä J I
 N S U O M I P A T
 D I C T N P Ä P Ä
 U M H S G E I A C
 R O T I U R S N V
 A M E A A U C I U
 S P C V M A L T A

GUAM
HONDURAS
INDONESIA
IRLANTI
JAPANI
MALTA
PERU
RUOTSI
SUOMI

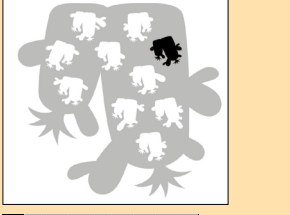

EMMA EROA
RAIVOITILA
IKEA OSIN
KUKUKOT
APET I S
A U HILA
EGOT SLOVENIT
URPUTAJA TAPA
RIPE ANETEP
ALIN RYKSN
L TEROT VAISU
LHAS DESI N K
O A KUOLA VILU
OKAPI TUTUKIVAT
KUMIMATOLESE
NUMOREKKEKI
AUMEFKOK
LAUTURI UNKSET
CAITURI UNKSET
NATISTA IDATYS

5	2	3	7	9	4	6	8	1
6	1	8	4	9	5	4	3	7
7	6	1	9	1	3	2	5	8
9	3	5	8	2	1	7	4	6
2	6	1	5	4	7	3	9	8
8	4	7	3	6	9	5	1	2
4	9	2	1	3	6	8	7	5
1	7	6	4	5	8	9	2	3
3	5	8	9	7	2	1	6	4

0	1	1	0	0	1	0	0	1	1
0	1	0	1	0	1	0	0	0	1
1	0	1	0	1	0	1	1	0	0
1	0	1	1	0	1	0	0	1	0
0	1	0	0	1	0	1	0	1	1
1	0	0	1	1	0	0	1	0	1
0	0	1	1	0	1	0	1	1	0
1	1	0	0	1	0	1	0	1	0
0	1	0	0	1	0	1	1	0	1
1	0	1	1	0	1	0	1	0	1

3	4	1	2	7+
2	3	4	1	6x
1	2	3	4	4+
4	1	2	3	10+
3	2	1	4	8x

Koko perheen OKRA heinäkuussa

OKRA-maatalousnäyttely valtaa Oripään lentokentän 2.–5.7.2025 suurempana kuin koskaan. Löydät meidät uudelta osastopaikalta E37 kaikkina messupäivinä. Tule tervehtimään!

Nautatuottajien syyslounaat tulevat taas!

Tarjolla tuttuun tapaan maailman parasta lihaa ja ajankohtaisimpia aiheita.

Merkitse kalenteriin:

to 25.9. Kuusamo | pe 26.9. Oulu | ma 6.10. Kalajoki
ti 4.11. Nivala | ke 5.11. Kiuruvesi | to 6.11. Kuopio
ke 26.11. Joensuu | to 27.11. Juva | ke 3.12. Kouvola
to 4.12. Jyväskylä | pe 5.12. Seinäjoki | ke 17.12. Hämeenlinna
to 18.12. Sastamala

Lisätietoa tulossa lähempänä kiertueen alkua.

Sikatuottajat kohtaavat Seinäjoella

Sikatuottajien satokauden päättäjäisiä vietetään 30.10. Seinäjoella hyvän ruoan ja kiinnostavan ohjelman merkeissä. Tule mukaan tapaamaan kollegoita ja kuulemaan alkutuotannon ajankohtaisista aiheista!

Seuraa meitä somessa

SEURAA MEITÄ

Instagramissa @arehuoy
TikTokissa @arehuoy
Facebookissa @a-rehu

Päivitämme ajankohtaisista asioista, tiloilta, tilaisuuksista ja kampanjoista.

Seuraa myös kehittämishankkeitamme @atria.nautakehitys.

Seinäkalenteri 2026 odottaa kuviasi

Lähetä kuvia maatilasi arjesta Itikka osuuskunnan ja Lihakunnan vuoden 2026 seinäkalenteriin. Kuvia eri vuodenaajoilta voi toimittaa osoitteeseen: valokuvat@atria.com

Kuvan vuoden 2025 kalenteriin lähetti Komulaisen tila lisälmesta.

Jatkuvuuteen tähtäävä hanke alkanut

Menestyvä Nauta ja Maito -hanke on alkanut Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin maakunnissa. Hankkeen ytimessä on jatkuvuuden varmistaminen ja investoiminen. Toimintaa vetää Leea Holmi. Lue lisää ja tule mukaan pienryhmiin: atriatuottajat.fi/hankkeet

Sonnihuutokauppa

Atrian siitossonnihuutokauppa käytiin jälleen onnistuneesti verkossa ja ostajaksi rekisteröity ennätysmäärä huutajia. Tänä vuonna Charolais-rodun keskihinta oli kaikkein korkein. Kaksi samasta karjasta olevaa Charolais-sonnia myytiin huutokaupan korkeimpaan hintaan 6 650 €.

Tutustu jäljellä oleviin myytäviin sonneihin ja huutokaupan tuloksiin osoitteessa atriatuottajat.fi/siitossonnikasvattamo

Anna palautetta Atria Tuottajat -lehdestä!

Atria Tuottajat -kesälehti esitteli uudistuneen ilmeen – mitä pidit?

Vastaa lyhyeen palautekyselyyn ja auta kehittämään lehteä entistä paremmaksi. Kerro myös, mistä aiheista haluaisit lukea jatkossa. Vastaajien kesken arvotaan Atrian tuotepaketti. QR-koodi vie suoraan kyselyyn – kiitos jo etukäteen!

Tiedonkulun ja tapahtumien taustavoima

Viestintäpäällikkö Laura Kaski on työskennellyt monenlaisissa viestintä- ja markkinointitehtävissä, joista nykypesti on ehdottomasti mielenkiintoisin.

Laura Kaski

”Onnistumisen tunne tulee työkavereilta ja tuottajilta saadusta positiivisesta palautteesta.”

Kuka olet ja mitä teet?

Olen Laura Kaski, 42 vuotta ja viestinnän ammattilainen. Teen töitä A-Rehun ja Atria Tuottajien viestintäpäällikkönä. Työnkuvani on todella monipuolinen ja mielenkiintoinen: vastuullani ovat muun muassa alkutuotannon viestinnän ja markkinoinnin sekä erilaisten messujen ja tapahtumien suunnittelu ja toteutus. Lisäksi toimin tämän Atria Tuottajat -lehden päätoimittajana ja olen vastuussa A-Rehun somekanavista.

Lempiruokasi?

Minulle hyvä ruoka tarkoittaa erinomaista lihaa ja siihen kevyitä lisukkeita. Näin grillikaudella grillaan mielelläni rasvaista possua, kuten kassleria, ja laadukkaita naudanpihvejä. Uudet perunat ja raikas salaatti kruunaavat kesäaterian.

Mitä työpäivääsi yleensä kuuluu?

Yksikään työpäiväni ei ole samanlainen. Viestintäpäälliköllä on jatkuvasti monta palloa ilmassa, joten organisointitaidot ovat tässä työssä todella tärkeitä. Punaista lankaa ei saa hukata. Tuen työssäni kaikkien tuotantosuntien, A-Rehun, A-Kauppan sekä viljakaupan toimintaa, joten erilaisia isoja ja pieniä toimenpiteitä on jatkuvasti käynnissä valtavasti. Yksinä mielenkiintoisimpina yksittäisinä juttuja ovat esimerkiksi Liha-akatemia, Sonnihuutokauppa tai usien tuotteiden ideointi ja suunnittelu.

Miksi olet hakeutunut työskentelemään suomalaisen alkutuotannon pariin?

Työ suomalaisen ruuan tuotannon parissa on todella mielekästä. Minulla on pitkä kokemus erilaisista markkinoinnin ja viestinnän tehtävistä, joista nykyinen työ

on ehdottomasti mielenkiintoisin. Jokainen päivä oppii jotain uutta ja saa tehdä työtä alalla, jolla on merkitystä jokaisen suomalaisen arkeen.

Kerro paras onnistuminen työssäsi?

Todella hyvä mieli tulee siitä, kun joku toteuttamamme tapahtuma onnistuu ja näkee, kuinka ihmiset viihtyvät. Lisäksi olen todella tyytyväinen toteuttamastamme Rehukone.fi-palvelusta. Onnistumisen tunne tulee ennen kaikkea työkavereilta ja tuottajilta saadusta positiivisesta palautteesta.

Mikä on tärkein oppi, jonka olet saanut tuottajiltamme?

Tuottajamme seisovat aidosti suomalaisen ruuantuotannon takana ja tekevät työtään sydämellään. Olen valtavan ylpeä jokaisesta tuottajasta ja viljelijästä, joka tekee työtä suomalaisen ruuan eteen.

Mitä Atria-ketjussa työskentely merkitsee sinulle?

Olen kiitollinen siitä, että saan tehdä töitä juuri Atrian alkutuotannossa kehittämällä ja tukien kotimaista ruuan tuotantoa yhdessä oman henkilöstön ja tuottajien kanssa. Teen tätä rakkaudesta lajiin.

Täydennä lause: Atrialainen ruoka...

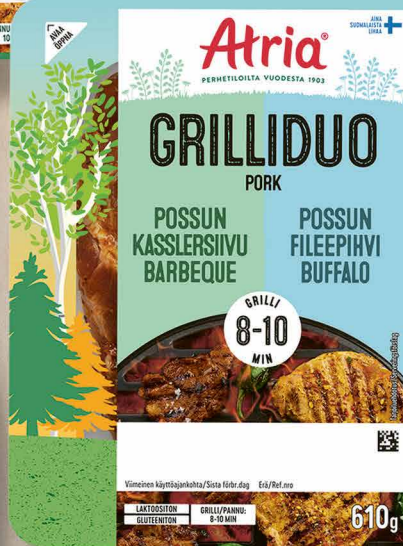
On vastuullista, laadukasta, suomalaista ja ehdottomasti maukasta.

Minkälaiset terveiset haluaisit lähettää tuottajillemme?

Suuret kiitokset, että jaksatte joka päivä. Hattu pois päästä jokaisen ruuan tuottajan edessä.

Atria®

PERHETILOILTA VUODESTA 1903

HYVÄ RUOKA, PAREMPI MIELI